

מורה חדש (אר קרט)
 תחילת ימי כתיבתו של המורה החדש
 העורך: ד"ר מרסדס האנזל: דוד דר
 המורה: מורה חדש בע"מ. ת.ד. 111 תל אביב

פזמון
 Dr. MARTON ERNO
 A szerkesztő és kiadó: Dr. ERNO
 SOHON D & Z. SO. - Kiadó: Miarach
 Cbadaş Ltd. Tel-Aviv, Rechov Hanegev
 (voit Schlemmer) 11 sz. Telefon: 31677

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

Syngman Rhee új elnökválasztást rendelt el Koreában

Szülőn egész nap folytak az utcai harcok —Katonaság és tank-egységek őrzik az elnök palotáját

Szül. (Reuter, UPI). — A koreai ifjúsági lázadás Syngman Rhee diktatúrája ellen tegnap kiújult és továbbra is 30 halálos áldozat árán arra kényszerítette a hatalmas tömeget, hogy elmondja a palotájában meghúzó agg elnököt, hogy fél-igéretet tegyen lemondására és kijelentse, hogy elrendelte az új elnökválasztást. Minden jel arra vall, hogy ez nem elégítette ki a tüntetők vezetőit és Rhee hiába ragaszkodik görcsösen elnöki dicsőségének utolsó foszlányaihoz, Amerika szülői nagykövetségének tegnap éles nyilatkozata teljesen egyértelműen a felkelők „igazságos” követelésének teljesítését jelzi. Ugyanakkor pedig Herter külügyminiszter Washingtonban sürgős tanácskozásra hívta össze a koreai háborúban résztvevő 16 ország képviselőit, hogy közös állásfoglalást javasoljon a válsággal szemben.

A tegnapi tüntetést is a diákok indították meg, de rövidesen a csöcselék vette át az uralmat a fővárosban, rabolva és gyújtogatva.

Syngman Rhee hatalmas bronzszobrát ledöntötték és személszállító kocsin vitték ki a város határára.

Amellett útközben a tüntetők leköpdösték a diktátor képmását, végül a diákok a tüntetőkkel és katonákkal karöltve igyekeztek lecsillapítani a tömeget és részt vettek a felgyújtott házak eloltásában.

Közel félmilliónyi tömeg vette körül az elnöki palotát, amelyet ötezer katona és tankcsapatok őriztek. Rhee végül fogadta a diákok küllöttetését, miközben a tömeg ordítva követelte lemondását. A diákok ezt a három követelést terjesztették elő: 1. A választások meghívásáért felelős emberek megbüntetésére. 2. A közrend helyreállítása Kwang Ju-San tábornok parancsnoklata alatt. 3. Az iskolák és egyetemek azonnali megnyitása.

Rhee már előkészített hivatalos nyilatkozatot terjesztett a diákok elé és kijelentette, hogy ehhez semmit sem hajlandó hozzá fűzni.

A negyedórás tárgyalás eredménytelenül végződött.

Syngman Rhee ezt a hivatalos nyilatkozatot adta ki: 1. Le fogok mondani az elnökségről, ha ez lesz a nép kívánása. 2. Miután meg tudtam, hogy március

módosításáról felelős kormány létrehozása érdekében, ha ez a nép kívánása.

A városban egész nap utcai harcok folytak.

A lőpor és az égő házak füstje töltötte meg a levegőt. Lángokban állt a rendőrség épülete is és csak késő este sikerült úgy-ahogy helyreállítani a rendet. A főparancsnokság ismét életbe léptette a teljes ostromállapotot. Az eddigi jelentések szerint a tegnapi zavargásoknak 30 halottja és több, mint 100 sebesültje volt. A tömeg felgyújtotta a néhány nap előtt lemondott belügyminiszter és a helyettes parlamenti elnök házáit.

A parlament egyhangú határozatot hozott, amelyben Syngman Rhee lemondását és új alkotmány

15-iki elnökválasztás törvényellenesen folyt le, utasítást adtam az illetékes hatóságoknak új elnökválasztás lefolytatására. 3. Minden választási törvénytelenség elkerülése céljából utasítottam Li Ki Pong alelnököt minden közhivataláról való lemondásra. 4. Mint már közöltem, gondoskodni fogok az alkotmány

OBERLAENDER MINISZTER LEMONDOTT

Karlsruhe. (IFP). — Dr. Theodor Oberlaender, a nyugatnémet kormány meinkülgügyi minisztere tegnap végre benyújtotta lemondását Adenauer kancellárnak. Oberlaender hónapok óta támadták, mert felelőssé tették a „Nachtigall” nevű SS-erővel által Ukrajnában elkövetett tömegmészárlásért. Oberlaender az ezred parancsnokságához tartozott.

Nehru: Nem lehet közös alapot találni Kínával a határviszályban

Csu En-Laj megérkezett Nepalba

New-Delhi (Reuter, UPI). Csu En-Laj kínai miniszterelnök tegnap eredménytelen indiai látogatásának befejeztével Katmanduba, Nepal fővárosába repült. Itt a repülőtéren az Everest óriási képei fogadták, amelyeken Nepal lobogója lengett a hegytöcsön. Ez volt a nepaliak válasza arra, hogy Kína magának követeli a Himalaja hegylánc egy részét. A nepali ellenzék vezetői figyelmeztették a miniszterelnököt, hogy ne írja alá a kínai vezető által felajánlott barátsági és békeszerződést.

New-Delhiben a repülőtéren lefolyt rövid búcsúztatás után, Pandit Nehru miniszterelnök a parlamentbe sietett és közölte, hogy India és Kína felfogása a határkérdésben olyan mesz sze áll egymástól, hogy nem lehet semmiféle közös alapot találni. Nehru erősen elvetette azt az indítványt, hogy az északi MacMahon határvonal elismerése ellenében másol engedjenek át területeket Kínának. „Nem fogunk háborúba kezdeni, hogy kikergessük a kínaiakat, akik 18 hónap előtt benyomultak Ladach tartomány területére, mert nem lehet egyidőben háborút folytatni és tárgyalni, de Kína lépésében agressziót látunk” — mondta a miniszterelnök.

Nehru közölte, hogy Csu En-Laj meghívta Pekingbe, de ő attól tette függővé látogatását, hogy az indiai-kínai tárgyaló bizottságban, amelynek felállításában megállapodtak, eredmények jelennek létre.

• A török külügyminisztérium szóvivője szerint Törökország az 1953-ban Görögországgal és Jugoszláviával kötött Balkáni Szövetség felújítását javasolja.

• A Newsweek hetilap jelentése szerint Fidel Castro kubai miniszterelnök már közölte Abdul Nasszerrel, hogy júliusban érkezik látogatásra Kairóba.

A VILÁGBANK ELNÖKE MÁJUS ELEJÉN ISMÉT IZRAÉLBE JÖN

Egy hétig marad itt

Washington. (UPI). — A Világbank titkársága tegnap közölte, hogy Eugene Black, a Világbank elnöke május elején látogatást tesz Izraelben, afrikai körútjával kapcsolatban. Eugene Black

április 29-én érkezik Párisba a Világbank ottani kirendeltsége új épületének megnyitására és május 3-án érkezik körútjának első állomására, Izraelbe, ahol egy hetet tölt.

Május 8-án indul afrikai körútjára, amelynek utitervében a következő országok szerepelnek: Szudán, Kenya, Rhodézia, Nyaszaland, Gána, Nigéria, Elefántcsontpart, Szenegál, Mauritánia, Marokkó és Tunisz. Rhodéziában május 17-én Black jelen lesz az ottan épült hatalmas hidroelektromos mű megnyitására. A Világbank elnöke ez uttal először jár majd az afrikai államok nagyrésztben, ahol tanulmányozni fogja gazdasági fejlődésüket és tárgyalni akar a kormányokkal, valamint a leti körökkel.

az Amerikában élő koreaiak ultimátumának eleget téve Ju Csang Jang, délkoreai nagykövet benyújtotta lemondását

kijelentve, hogy „tévedett”, amikor néhány nap előtti nyilatkozatában kommunis-táknak nevezte a délkoreai felkelőket és bírálta Amerika beavatkozását.

Guy Mollet megérkezett Haifára a Szocialista Internacionálé kongresszusára

Erich Ollenhauer a német-izraeli diplomáciai kapcsolatokról és a náci-veszélyről

Hugh Gaitskel, az angol Labour-párt elnöke tegnap Izraelbe érkezett, hogy részt vegyen a Szocialista Internacionálé ma Haifán megnyitott kongresszusán, amelyen a nemzetközi helyzetéről fog beszámoló tartani. A vendéget az angol nagykövet és a nagykövetség munkügyi attaséja, valamint Meir Argov képviselő, a Kneszet külügyi és hadügyi bizottságának elnöke fogadta.

Giuseppe Saragat, az olasz jobboldali szocialista párt vezére, akinek tegnap kellett volna megérkeznie, az olasz kormányválság miatt lemondta utazását. Pártját őt más küldött képviseli, akik tegnap megérkeztek. Ugyancsak tegnap jött meg Pauli Burman finnországi küldött, valamint dr. Von Noringen és Herbert Wehner németországi delegátusok. Nepából dr. Tolsze Gere fejlesztésiügyi miniszter, Japánból pedig Icsi Nagaso érkezett.

Erich Ollenhauer, a nyugatnémet szociáldemokrata párt elnöke, aki tegnap hajnalban érkezett, a következőket mondta Luddon:

— Pártunk továbbra is támogatja diplomáciai kapcsolatokat létesítést Izraellel, noha ebben a pillanatban nem látszik valószínűnek, hogy az Adenauer-kormány megváltoztatná negatív fel-fogását ebben a kérdésben.

A továbbiakban Ollenhauer azt mondta, hogy Németországban már nem áll fenn antiszemita veszély a tömegek részéről és semmi akadályja annak, hogy a hitleri időszak leváltását az amerikaiak visszaadják Né-

metországnak. Ezeknek az okiratoknak a tanulmányozását lehetővé kell tenni minden érdeklődő számára, és biztos vagyok abban, hogy kormányunk eleget tenne ennek a feltételnek.

Visni Kamat, az indiai szocialista párt végrehajtó bizottságának tagja, aki megfigyelőként vesz részt a kongresszuson, kedden hajnalban, megérkezése után, kijelentette, hogy az indiai kormány elősegíthetné a közelkeleti békét, ha elismerné Izraélt és a két ország kölcsönösen diplomáciai képviselőket létesítené.

Jicchák Ben Cvi államelnök tegnap este vendégül látta a Szocialista Internacionálé kongresszusának delegátusait. Az államelnök üdvözlőbeszédében annak fontosságát emelte ki, hogy most először tartják ázsiai államban a kongresszust. A résztvevők nevében Anderson, a dán szocialista párt

elnöke köszöntötte az államelnököt.

Az államelnöki fogadás után Dávid Ben Gurion látta vendégül a résztvevőket a Dávid király szállóban rendezett vacsorán. Beszédében a miniszterelnök rámutatott arra, hogy két nemzedék óta a munkásság áll a zsidó nép nemzeti újjáéledésének élén és moha Izrael nem nevezhető szocialista állammak, mert igyekszik támogatni a magánkezdeményezést is, kapitalista állammak sen nevezhető.

Guy Mollet volt francia miniszterelnök, aki a francia szocialista párt elnöke és az Internacionálé alelnöke, tegnap este 11 órakor érkezett meg Izraelbe. A luddi repülőteréről, ahol Mose Sárét volt miniszterelnök, valamint a hadügyi minisztérium és a francia nagykövetség megbízottai fogadták, Mollet egyenesen Jeruzsálembe utazott.

Az arab diákok bombamerényletét tervezték De Gaulle ellen New-Yorkban

New-York (IFP). — Közvetlenül De Gaulle elnök tegnap newyorki látogatása előtt kitűdött, hogy a biztonsági közegek leleplezték arab diákok összeesküvését, akik merényletet akartak elkövetni De Gaulle ellen. Tervük szerint a newyorki francia főkonzulátuson rendezett fogadáson akartak bombát dobni a vendégek közé. A fogadásra csupán francia diplomatákat és New-Yorkban élő francia személyiségeket hívtak meg.

Ennek alapján rendkívül szigorú biztonsági intézkedéseket foganatosítottak, amikor az elnök délután New-Yorkba érkezett, ahol a lakosság nagy lelkesedéssel fogadta. Az ilyen fogadásokhoz szokott városban is még soha nem látott tömegeket vonzott és fűlsike-titő éljenzéseket váltott ki De Gaulle elnök, amikor nyitott autóján hajtott végig a Broadwayen levő szállója felé. Minden eddigi szokástól eltérően Wagner főpolgármester már a repülőtéren üdvözölte De Gaullet, holott más államfők részére csak a városban rendezett hivatalos fogadást.

NYEREMÉNYT 40000 FONTIG ZÁHAV BAN

és: 6% jövedelem, életbiztosítás, baleset esetére

PALESTINE BRITISH BANK LTD.

Architekt WEISSKOPF (Goldschmidt) RÓZSA és Ing. WEISSKOPF ERNŐ örömmel tudatják, hogy

LÁNYUK SZÜLETETT

Tel-Aviv, 1960 április 26., Cahalon.

Jerusalem HAIQZEM

Az idén: uszoda! Továbbá házak, ki-szoigalással. - Az előjegyzés megkezdődött. Össze-kötötték a munkás-tanácsokkal a hó végéig. Forduljon hozzánk!

SHILOMO HAMELECH - TEL 24738

Kényelmes és higiénikus

A telavivi „Tnuva” tejüzem megkezdte a Tel-Avivban és Cholontól Chederáig minden városban és településen a fogyasztóközönségnek

TEJFEL-, TEJSZIN-, „ESHEL”- és LEBEN-

nel való ellátását a használatban kényelmesebb, alumínium fedővel légmentesen zárt üvegekben, amelyek megőrzik a készítmények higiénitását és tisztaságát.

Az üvegek irtartalma és ára változatlan maradt.

TNUVA

Legalább negyedmillió nézőre számítanak a haifai katonai felvonuláson

Hajóra szerelt leadóállomásra közvetíti a rádió a Függetlenségi Nap haditengerészeti parádéját

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). Az izraeli vasút igazgatósága rendkívüli előkészületeket tett a haifai függetlenségi napi parádé várható utasforgalmának lebonyolítására. A katonai felvonuláson, amely Eijn Hájámtól indul ki és a Shell-hidnál oszlik fel, több mint negyedmillió nézőre számítanak a 8 kilométeres útvonal mentén.

A parádé disztribúcióját a Jaffa-út mentén elhelyezték a Jaffa s Allenby utak kereszteződésénél, egyúttal pedig összehozták a vasúti állomásokkal a Jaffa-út mindkét oldalán tízezer turistát és nyolcezer főnyi meghívott közönség részére.

A Függetlenségi Nap éjszakaiján grandiózus énekes táncos felvonulások rendeznek a Hádár Hákármel utcán több mint 40 dalárda, táncospart és az ifjúsági s más zenekarok részvételével.

Május 2-án, a Függetlenségi Nap reggelén Haifáról csak a 6.25-ös jeruzsálemi személyvonat indul ki (átjárási lehetőséggel Luddonról Tel-Avivba), utána a vonatot kizárólag a Tel-Avivból Haifára igyekvő utasok számára tartják fenn. A vasúti igazgatóság biztosította, hogy a kilátványokat a maximális számú közönség a legközelebbi idő alatt szállítsák a parádé színhelyére. A nézőközönség Tel-Avivba való visszaszállítása délután 1 órakor kezdődik, 4 óráig pedig helyreáll a menetrend szerinti vasúti forgalom.

Tel-Aviv (ITM). — A Kol Jisráél valamennyi riportert és bemondóját mozgósította, hogy a Függetlenségi Napon és az azt megelőző Hősök Napján 19 helyszíni közvetítés és hangfelvétel formájában adjon képet az ünnepről országjáról. A posta műszaki osztálya is készült a helyszíni közvetítésre, hogy teljes segítséget nyújtsanak a közvetítésekhez. A katonai parádé idején a haditengerészeti bemutatóját hajóra szerelt mozgó rádióállomásról közvetítik.

A hadsereg hősi halottainak emléknapiján, május elsején, közvetítik az örök-mécses meggyújtásának szertartását a jeruzsálemi városkőbe előtti térségről. Este háromnegyed 7-kor adják a Herzl-hegyi katonai temetőben lezajlott emlékünnepséget hangfelvételről.

Este 8.25 órakor kezdődnek a Függetlenségi Napi ünnepségek a Herzl-hegyi fáklyagyújtással, amelyről helyszíni közvetítést ad a rádió. 9.20 órakor, a híradás után „Séta a mikrofonnal” cím alatt a Kol Jisráél 12 közvetítési pontjól nyújt képet a Jom Acmáut este-jének hangulatáról. Többek között elviszi a hallgatókat a haifai katonai táborokba, ahol a másnapi felvonulásra készülnek a katonák. Meglátogatja a jeruzsálemi szabadteri színpadokat és a telavivi, haifai, ros-háajini ünnepi lakosságát, Givát-Brennerből pedig ismerteti a már hagyományossá vált „Jom-háacmáuti szédert”.

Május 2-án, a Függetlenségi Napon a hadsereg haifai díszszemléjén áll a közvetítések központjában. — A nagy felvonulást négy bemondó viszi a hallgatóság elé. A műsort a hadsereg rádióján is sugározzák, később pedig riportok formájában az olé-műsorokban is szerepel.

Délután 3.35 órakor a jeruzsálemi ifjúsági táncosportjának felvonulása szerepel a műsorban, 4.45 órakor pedig a Hápoel és Mak-kabi válogatott labdarúgó-mérkőzésének második felidőjét közvetítik a rádió-

gáni stadionból. — Az esti órákban az Izrael-díjak kiosztására viszi el a közönséget a Kol Jisráél. A kilenc órai hírközvetítés után az énekesztívált hallgathatják a telavivi kultúrpalotából. Az énekesverseny teljes egészében közvetítésre kerül, úgyhogy a hírekre a szünetben, tehát fél 11-kor kerül sor, 11 óra helyett. Az ünnepi rádióműsor éjfélkor ér véget.

Az Egged autóbusszkooperatíva május elseje és a Függetlenségi Nap alkalmából nagyszámú autóbussz

A kormány és a municipális hatóságok közösen számolják fel a nyomortanyákat

Tízmillió font alaptőkével vállalat létesül erre a célra

Dr. Giora Jozseftól munkügyi miniszter közölte a sajtó képviselőivel, hogy a minisztérium megegyezést kötött Tel-Aviv városával, amelynek értelmében tízmillió font alaptőkével közös vállalatot létesítenek, melynek célja a szegény-nyegedelek felszámolása a város területén. A vállalat alapítókének felét a város, felét pedig a minisztérium adja.

Hasonló tárgyalások folynak Haifa és Jeruzsálem városvezetőségeivel is, azzal a különbséggel, hogy Jeruzsálemnek a munkügyi minisztérium a szükséges összeg felét adja. Kisebb városokban, mint Rámlén,

állt forgalomba. Május elsején 50 autóbussz visz ki-rándulókat az ország különböző részeibe, míg 90 autóbussz állítanak azoknak a turistáknak és más vendégeknek rendelkezésére, akik megtekintik a haifai katonai felvonulást. A kocsik Tel-Avivból reggel 5 és fél 7 között öt percenként indulnak és ugyanezek a kocsik hozzák vissza a vendégeket és turistákat. Ugyancsak nagyszámú autóbussz indul vasárnap, a hősi halottak emléknapiján Jeruzsálemben.

Luddon, a kormány viseli a szegény-nyegedelek megszüntetésének, illetve a lakáskörülmények feljavításának költségeit.

A munkügyi miniszter egyébként utasította a sikunostályt, hogy a maga részéről ne építsen se jelzőlámpákat, se segítse elő luxuslakókat vagy pedig 30 négyzetméternél nagyobb lakások építését. „Szemmiképpen sem indokolt, hogy a kormány olyan rétegeket támogasson, melyeknek módjában van drágább lakást is vásárolni. — Aki ilyen lakást akar, forduljon magántársaságokhoz anyagi segítségért — mondotta a miniszter.

SOUSTELLET KIZÁRTÁK DE GAULLE PÁRTJÁBÓL

Több képviselő kilépésével számolnak

Párizs (IFP). A De Gaulle tábornokot támogató Uj Köztársasági Egység Pártja, amelyet általában De Gaulle-párt néven emlegetnek, tegnap kizárta sorralból egyik alapító tagját, Jacques Soustelle volt minisztert. Soustelle, akit húsz éves barátság és együttműködés kötött De Gaullehoz, a legutóbbi algériai francia lázadások miatt ellentétbe az elnökkel és ennek következtében kénytelen volt elhagyni a kormányt. Azóta is ismételtlen bírálta De Gaulle elnök algériai politikáját, mivelhogy Algéria teljes méretű integrálásá-

nak híve, ahogy az algériai francia telepek követelik. A kizáró határozatot a párt központi bizottsága hozta. A párttitkár a döntés megindokolásában kijelentette, hogy a pártot ki-fejeztette De Gaulle tábornok politikájának támogatására alapították. Mivel Soustelle tevékenysége nem hozható összhangba ezzel a célkitűzéssel, a bizottság „sajnálattal, de szilárdan” elhatározta kizárását. Politikai körök úgy hiszik, hogy a párt néhány képviselője ki fog lépni Soustelle kizárása nyomán.

Légoltalmi gyakorlat során teljesen kiürítettek egy svéd várost

Három óra alatt 60 ezer ember hagyta el a lakóhelyét

Stockholm (IFP). — A svéd fővárosban közel 60 ezer lakosú Vesterasban páratlan érdekességi légielhárító gyakorlatot hajtottak végre: a várost teljesen kiürítették. A gyakorlatnak, amelyben 17 ezer önkéntes vett részt, az volt a célja, hogy kipróbálják a lakosság kiürítésének legjobb módszereit, riadó esetén.

A szíriának reggel 6 órakor szólaltak meg és az utcákon hangszórókkal fel-szerelt autókról közölték, hogy a várost a leggyor-

sabban ki kell üríteni és felszólították a lakosságot, hogy engedelmessédjék az utasításoknak. Az összes svéd rádióadó rész vett részt az akcióban és közölték a tennivalókat a lakossággal. Egy félóra múltán hosszú autókavának hagy-ták el a várost. A kilakoltatás reggel 9 órakor ért véget 200 autóbussz és 8000 teherautó részvételével. Az akció hivatalosan csak 12 órakor fejezték be, amikor a város minden lakóját a szomszédos erdőkben felállított ideiglenes táborokban helyezték el.

Rablótámadást követett el a megszközt elmebeteg

Egy tel-avivi asszony izgalmas kalandja

A tel-avivi Rasi és King Georg utcák sarkán hétfőn dében izgalmas rablótámadás történt, amelynek tettese egy 20 éves fiú, aki aznap szökött meg a beér-jákov-i elmeegógyintézetből.

A támadás áldozata Esz-ter Michajlovics asszony, aki az Allenby utcai Ham-burger textiltüzet alkalmá-zottja és a Bank Leumi kö-zeli fiókjába igyekezett, hogy 750 fontot befizessen. Amikor már csak néhány lépésnyire volt a banktól, hátulról leütötték. Az asz-szony elvágódott és ekkor a merénylő kiragadta kezéből a bankjegycsomót,

összesen 200 fontot, majd futásnak eredt. Zélig Frán-kei motorkerékpáros rendőr a nyomába szegődött és az összeverődött tömeg segít-ségével az Orion mozi mel-lett sikerült elfogni a tá-madót.

A vizsgálat során kide-rült, hogy a merénylő az elmeegógyintézetből szö-kött meg és mielőtt Tel-Avivba jött volna, még ar-ra is volt ideje, hogy meg-látogassa Rámlén lakó szü-leit és ellopjon néhány ék-szert. Kihallgatása után visszaviszik az elmeegö-yintézetbe.

HIREK

AZ UJ KELET ELŐFIZETÉSI DJJA HAVONTA IL 4.600

— Forgatomban kerül a tíz agorás aprópénz. Május hónap elején kerülnek forgalomba az új tíz agorás pénzérmék. Szintük a 25 agoráséhoz hasonló, csak valamivel kisebbek. A tíz agorás érmén egy palma látható, mint a régi 100 prutás pénzen.

— Disztinyváljunk! Csak jó könyvtárba járjunk! — „Hadash” könyvtár a legjobb. Iratkozzon be! Hajar-kon ötvenkilenc.

— Sunshine Oszkár meg-érkezett. Sunshine Oszkár, a Magyar-Zsidók Világszö-vegsége társelnöke tegnap Izraelbe érkezett. Sunshine, akinek nagy része volt a HOH Social Centerjének létesítésében, ezúttal is a magyar jisuv problémáinak megtárgyalására jött Iz-raelbe.

VILANYBOILEREK, szerelés, javítás 3 év garanciával Gyenes vízvezetékcsere, Tel-Aviv Sheinkin 61. sz. Telefon: 67080.

— Elzárták az országutát Oron és Tel Jeruchám kö-zött. A beér-sével közmunkálgosztály közli, hogy a Tel-Jeruchám és Oron kö-zötti útszakaszt amely a Nagy Katlanon keresztül vezet, újabb rendelkezésig lezárták. Az útlezárás oka, hogy karbantartási munká-latokat hajtsanak végre az országúton.

SZOBAFESTÉST és MAZOLAST legjobb kivitelben készit GIEGIER és KLEIN, Tel-Aviv, Feleberg 24, telefon 27848 (10-12, 4-6-ig) és Cholon, Sikan Shelters 12.

— Vesztegetés elfogadá-sával vádolják a jaffai ká-bát. Az ügyészség megvesz-tegetés elfogadása címén vádat emelt Táchál Chá-mel sejk, a jaffai muzul-mán törvényszék kádjá ellen. A vád szerint a 70 éves kádi ez év március 24-én 200 fontot kapott Musztafa Bakertől, azért, hogy bizonyos igazolást ad-jon ki számára egy gyám-gondnoksági ügyben.

— Európába indult a Kármontáncospart. Az izraeli Kármontáncospart hosszabb európai vendég-szereplésre indult. Első fel-lépése ma lesz a francia televízióban. Franciaország-ból az együttes Svédország-ba, Hollandiába, Belgium-ba, utána pedig visszatér a francia Rivierára, majd Rómába látogat. Lehetsé-ges, hogy programba vesz-nek spanyolországi és por-tugáliai fellépést is.

— Uj falu a Nyugat-Gálliban. A Nyugat-Gálliban a Szochnut új szövet-kezeti falut létesített Even Menáchem néven, amelynek lakói a városból-falura akció keretében telepednek el. Az első öt család már pészách előtt beköltözött a modernül felépített két és félszobás új házakba, a többiek pedig tegnap kezd-ték meg a letelepülést. A hivatalos letelepedési ün-nepséget a közeli hetekben tartják.

— Lengyel Vera sikereit Dániában. Kopenhágában jelentik: A Morninger Da-gens Nyheter című dán lap zenei kritikusa meleg hang-gal emlékezik meg Lengyel Vera izraeli zongoraművész-nőről, aki jelenleg Dániá-ban vendégszerepel. A dán nemzeti muzeumban meg-tartott matiné és azt meg-előzően az esti koncert be-bizonyította, hogy Lengyel Vera a modern zongora-művészet egyik elsőrangú reprezentánsa — írja a krit-ikus. Ezt a véleményét magukévá tették a többi lapok is, amelyek kiemelik a művésznő különleges te-hetségét. A művésznőt fő-leg Karel Solomon „Ká-zááni éjszakák” című mű-vének bemutatásáért és más modern darabok elő-adásáért halmozták el dí-csértel.

— Izraelit meghívták a nemzetközi újságírószerve-zet kongresszusára. Az új-ságírók nemzetközi federa-ciója meghívta Izraelit a szervezet kongresszusára, amelyet május hónapban tartanak Bernben. A kong-resszus jóváhagyja Izrael csatlakozását a szervezet-hez, amelynek központja Brüsszelben van. Az izraeli delegáció tagjai a követke-zők: Michael Ászáf és J. Ten-Pi, valamint két Pá-risban tartózkodó izraeli tudósító, Philipp Ben és Sábtajt Tévét.

KÜLÖNLÉGES AJANLAT a szeszóra: vásároljon részlete, kamatmentesen cipőfűzőt! szoba-bútor, minden. Korlátlan hitel, részletfizetés a vevő lehetősége szerint. „Tám Chajim” Rt., Tel-Aviv, Allenby 27., utolsó üzlet az udvarban.

— Belehalt sérüléseibe az állami főellenőri hivatal igazgatója. Jozsef Neeman, az állami főellenőri hivatal ellenőrzési osztályának igaz-gatója, aki március közepén leesett a tel-avivi Bét Hádár épület negyedik eme-letéről, tegnap behalt se-beibe. Az orvosok azt mon-dták, hogy Neeman an-nakidején valóban túl volt az életveszélyen, sebel azon-ban gyulladáshoz mentek át és vérmérgezés okozta ha-lálát.

TEL 75687 TEL
HIRDETESEKET FEL-
VESZ EJJEL 12 ÓRAIG
BODNER
BNÉ-BRAK, AKIBA 106

— Két évre itélték el az amisávi máabará betörőjét. A tel-avivi törvényszék két évi elzárásra ítélte Mesu-már Chászán 19 éves fia-talembert, az amisávi má-abará lakóját, aki a múlt év novemberében betörést kísérelt meg szomszédja, Dávid Tubi barakjába. Tu-bi, aki vendégszökből tért haza, tettenérei szomszéd-ját, akit kikutatott és meg-találta nála aranygyűrűjét, valamint egy kulcsot, amely nyitotta az ajtót. A vádol-tat tavaly november 10-én tartóztatták le, azóta ör-i-zetben volt és ezt az időt beszámítják a büntetésbe.

* Krupp-munkásokat — Essen, Gelsenheim, Wüste-giersdorf, Langenbilau, Ber-lin-Neuköln, Marktstaedt, Fünftelchen, Bachum — keresek kölcsönös igazo-lásra. Friedmann, Tel-Aviv, Achád Háám 19, I. em.

— Három izraeli gyűjtő díjat nyert a barcelonai bé-lyegkiállításán. Tegnap tért vissza Spanyolországból dr. Mose Ofir, aki a spanyol kormány meghívására zsü-ritagként szerepelt a bar-celonai nemzetközi bélyeg-kiállításán. Elmondotta, hogy három izraeli bélyeg-gyűjtő kapott bronzérmét a kiállításán és pedig Dov Krin, Arje Szápir és Jisz-ráel Szegál. Dr. Ofir meg-említette, hogy számos nem zsidó gyűjtő foglalkozik iz-ráeli bélyeggyűjtésével. A verseny első díját Ed-ward Kohen portugéz zsidó nyerte meg romániai bélyeg-gyűjtésének bemutatá-sával.

Női és gyermekruha-szabászatot (konfekció és mérték után) a leg-újabb módszer szerint tanítok. Szabásmlata készítését vállalom. Beak Mirjam, Tel-Aviv, Ruth-u. 6.

— Az óvatosszóffor ver-seny záróünnepségei Na-tanján és Rechovonon. Re-chovonon és Natánján ma este tartják az „Óvatosszóffor 1959” verseny záró-ünnepségeit, amelyen ki-osztják a nyerteseknek a díjakat. Az ünnepség Re-chovonon a Gordon terem-ben, Natánján pedig a Bét Háezrában lesz. Mindkét helyen felszólalnak a vá-rosook polgármesterei, a rend-őrség és a balesetelhárító tanács képviselői.

ÖZERETET kerestünk bentia-kással, gyermek gondozására és könnyű házimunkában segítségre. Cim: Brock, Tel-Aviv, Sderot Nordau 62 szám, 7-es lakás. (9-11, 2-3-ig).

— Német diákok és ta-nárok jönnek a kibucokba. A dél-németországi diák-szervezetek kezdeményezé-sére július hónapban 30 bajorországi diák és 15 ta-nár érkezik Izraelbe. A szervezet elnöke Artur Ba-der, aki tegnap a közök-tatásügyi minisztérium és a diákszallások nemzetköz-i szervezetének meghívá-sára az országba érkezett, elmondotta, hogy a látoga-tók két hétig fognak ki-lönböző kibucokban dol-gozni, egy hétet pedig az ország megtekintésére fo-dítanak. A tanárok anya-got gyűjtöttek történelmi és földrajzi tananyagok ki-egészítésére.

GYAKORLATTAL rendelkező lakotest keressünk állandó munkára. Haifa, telefon 71704.

— Csütörtökön választják meg az „1960. évi mozikirályt”. Jeruzsálem pol-gármestere ma délelőtt fo-gadja az Izraelben tartó-zkodó európai szépségkirá-ly-nöket. Holnap, csütörtökön este 9 órakor a tel-avivi Peér-moziban tartják az „1960. évi mozikirálynő” vá-lasztást. A zsüri tagjai a következők: Uri Készár, Margot Klausner asszony, M. Gurvi, Müller Judit, J. Grünwald, M. Navon, N. Chaviv és a Ninabella koz-metikai szalon tulajdono-sa. Ugyancsak csütörtök-este tartják a népszerűt dívatbemutatót az európai szépségkirálynők részvéte-lével. Pénteken délután a Peér-moziban lesz az utol-só dívatbemutató a szépségkirálynők részvételével.

KELEMES hon házművelő, oltó, HOSSZU WER-END a natana DONATH-PENZIGBAN, ápr. 28. (péntek) uszonától, május 1. (kedd) reggelig, 44 FONTERT. Telefon 2830. — Köser. — Június 15-ig előidéző árak.

— Két évre itélték el az amisávi máabará betörőjét. A tel-avivi törvényszék két évi elzárásra ítélte Mesu-már Chászán 19 éves fia-talembert, az amisávi má-abará lakóját, aki a múlt év novemberében betörést kísérelt meg szomszédja, Dávid Tubi barakjába. Tu-bi, aki vendégszökből tért haza, tettenérei szomszéd-ját, akit kikutatott és meg-találta nála aranygyűrűjét, valamint egy kulcsot, amely nyitotta az ajtót. A vádol-tat tavaly november 10-én tartóztatták le, azóta ör-i-zetben volt és ezt az időt beszámítják a büntetésbe.

Közlekedési balesetek

Jehuda Száádja, aki 9 éves fiát vitte kerékpárral, a rechovoti Benjamin és Nordau utcák sarkán ösz-szeütközött egy teherautó-val. Az apát és fiát a Kap-lan kórházba szállították. A gállii Meona és Pekin közötti úton felfordult egy jeep és három utasa meg-sebesült. Salamon Pandi soffort előállították, majd óvadék ellenében szabad-lábra helyezték. A sebesül-teket kórházba szállították. Az afulai Hámászi utcá-ban egy Esed autóbussz hirtelen fékezett, hogy ösz-szeütközést kerüljön el. A vá-ratlan fékezéstől azonban megsebesült az autóbussz egyik utasa, Mary Gurvit migdál-háemei lakos. Az asszonyt az afulai kórház-ba szállították.

A Názáret-tíberiaszi úton egy üres Esed autóbussz Kána falu közelében nekü-szaladt egy falnak és me-lyosan megrongálódott. A vizsgálat kiderítette, hogy a kocsit egy hajtási joga-sítvánnyal nem rendelkező Esed-alkalmazott vezette az állomásról.

Brit Ovdin Mizdaknim Bó-jisráel - Idősebb Doigozó Szövetsége. Országos köz-pont: Tel-Aviv, Allenby 1. Levélcím: POB. 9045. Telefon: 6320 L. Kedvezményes operajegyek. Az Izraeli Opera igazgatóság-val létesített megállapodásunk értelmében szövetségünk tagjai me-gden operaelőadásra feláru kedve-ményes jegyet kaphatnak. Igény-lések iródnakban naponta délután 10-1 óráig.

Munkát kaphatnak: Építlet- és bútorasztalosok; cipő-szék; rádió- és frigidáre javítók; szobafestők; fodrászok; ékszer-és közönségszolgák; elköltözé-si és költöztetési ügyintézők; intézményi pénzeszedők; szállodába takarítók és takarítónők; háztartási takarítók bontakással; ívrit-magyar má-fordító.

Munkát keresnek: Okleveles gazdaság; mélegkeg-nyelők; kárpitos; üzlet-, iróde-és lakástakarítók; poltturozó; elsőrendű süttő-és főzőnő; szobák-csok; délutáni elfoglaltságra anya-helyettes gyermekekhez; csecsemő-gondozón; szalon varrónő; díjle-más kozmetikusok; — éjjeli gond-áttermi konyhába kiscsapat; pár-társba bejárónők; bizalmi állás-készpénzadóval.

Munkaadók! Segítsétek kenyérkereset-hez az idősebb dolgozókat

A r

Lehet, hogy megjelennek már útban kikötőből v felé, avval együtt, am indult. Bár zódjék az new-yorki arab bojkot lat önkénye tetlen poli slyos rést milyen „k felhővel ne el a kairói

Először f is az arab ezi zariat tó az általa e közül valaó rael nem ezen a froz lehetősége, fegyveres e dasági bojk zariat volt let. ahol b szlytelenül arabok „há nünk.

Nem aka rum vagy h szlamokon maradt hat komoly aks na e jogta len hadvis ENSZ fött des” diplo mondott N néhány na ra” körüli tott Hamn ben elítél felé.

A „fekete azonban a v gelyt a n és tengeri k art fat fe leg olyan tett, amely vagy az ar talában. „I arab bojkó ségekkel s re rá van vagy a pe arab világ leum-trószt kés vállals ujjat huzni Egy a szv Egy más u reukart ar francia és gek is az másának ráeli kapo „szabadker

Addig n len gazdas és tengeri nem vájt szervezett keibe a sz tengerészeti kások fro ellenállási kott és a tikáját. S tómkunkás nak jelent hogy oly szolgát a és kikötőm amelyet né mitásából Arab Liga.

Ennek a datában r Kairó a r munkások Két fronto védeni és ni: az ame gáltatás és litika fro ban a ren politikai sz nyésüni a ságon is. u gyanis sz zik „függ Nasszer a a new-yo shingtoni f utasításait amikor tő met keres szemára a bojkott-ör zsidó bíró aki napok rói propa épíntja v érní a zsid (vagy önk az ügy tá azt a remé arab bojk hogy a n

Márai Sándor új Naplójában leszámol a múlttal

Hozzászólás Gervai Sándor irodalmi kritikájához

Az Uj Kelet április 5-iki számában meglepő kritika jelent meg Márai Sándor „Új” — 1958-ban megjelent Naplójáról, mely csak most érkezett Izraelbe. A tanulmány oly félreértésekre adhat alkalmat és a zsidósággal kapcsolatban olyan tévedésekre adhat okot, hogy tárgyilagossá ember még akkor sem haladhat szó nélkül tovább a cikk mellett, ha nem is tartozik a „Márai-szekta” — amelyre Gervai szemmeláthatólag harsz.

Gervai Sándor cikke elején azt írja Márai Sándorról, hogy „inkább rokonszenvezik azokkal, akiket legyőztek (1945-ben), mint a győzőkkel”. Márai politikai szemlélete a zsidó-liberális „Az Újság”-nál alakult ki, és mestere Kóbor Tamás volt. Igaz, hogy 1936 újev napján írt egy vezércikket az 50 millió „új emberről”, akik 1917 óta Oroszországban felnőttek és akikről nem várt sok jót — de ezért még nem lehet és nem szabad egy író fasizta szimpátiával még burkolton sem vádolni. Továbbá „lefojtott dühről” ír, mely Márait el-tölti ha a „mai Magyarországi irodalmi életre gondol”. A Napló bármely gondos tanulmányozása sem mutat ki lefojtott dühöt vagy gyűlöletet. Az olvasó ebben a könyvben talál sok szomorúságot, honvágyat, csalódást, kiábrándulást és mindenek felett valami nem is emberi-hideg fagyasztó közönyt, amellyel a hazájától, olvasóitól megfosztott 60 éves, öregedő író az eseményeket egy sebész éles szemével megfigyelte és hideg pontossággal feljegyezte.

„Elemzi az oroszok lelki ségét és ezzel együtt konokul és makacsul hallgat mindarról, ami a zsidósággal kapcsolatos” — folytatódik a cikk. A Napló első sora így hangzik: „A rabbi, aki a szomszédban rejtőzött, az orosz megszállás második napján átjön és sápadtan adja elő, hogy „az orosz katonák bizalmasodott feleségével és hozzátesszi: Kérem, milyen csalódás ez.”

A napló igen sokszor és szimpátiával ír a zsidókról és röviden fel is sorolom, hogy mit. Többek közt még a Jeridát is megemlíti, melyet nem tud megérteni. Márai tehát nem hallgat konokul a zsidókról még az orosz lelkiség kiemlézése közben sem, ámbar a zsidóság és oroszosság ilyen összekapcsolását 1944 óta nem olvastam.

Márait állandóan foglalkoztatja a haláltáborokat túlélt zsidók lelkiállapota. Még Pesten felkeres egy zugló gyermekotthont, hosszasan elbeszélget egy tizenéves zsidó kislánnyal, aki „az auschwitzi halálkamrást, Mengele dr. kedvence volt”. Amidőn kikérdezi, hogy menekült meg a kislány, megkérdezi, milyen volt a gyilkos Mengele? „Fekete ember volt, nagyon elegáns volt”, majd hozzátette: „Soha nem kiabált”. A kislány szemé ide-oda villan, kémlelve, nyugtalanul. „New-Yorkban egy zsidó orvos feleségét kérdezteti Auschwitzról. „Pánik ritkán volt” meséli a magyar-zsidó nő — „a haláraitáltek, akiket Mengele kiválogatott, némán álltak. Sirás, jajveszékés csak akkor hallatszott, ha anyákat választottak el gyermekeiktől. Benem ilyenkor mindig különös csend volt” — mondja az orvos felesége. Márai megkérdezi, mit gondolt a nő, örült volt-e Mengele? — Azt feleli, nem hiszi. Náci volt, aki hitt abban, hogy helyes, ha éjjel-nappal gyilkol.”

„Megkérdeztem — írja Márai —, hogy mindazok után, amit átél és túlélt, inkább pesszimista-e vagy optimista? Azt feleli, meggyőződése, hogy az emberek többsége minden kegyetlenségre

4 Uj Kelet 1960 IV 27

képes mihelyst felelőtlenül módja van rá. A maradék-ról nem lehet tudni, miért olyan, amilyen?”

Márai sokat ír Arrighi francia ügyvédéről, aki a deportáltak tanuvalomását könyv alakban kiadta: „La tragedie de la deportation” címmel. Megjegyzi, hogy azoknak az embereknek a sorsa, akik lágerekből megszöktek, feleségteljesebb volt, mint az ottmaradtoké, hisz sorsuk már saját kezükbe volt letéve.

1956 november 10-ikén a magyar forradalom hírére Európába jön és Münchenben egy zsidó penzióban száll meg. Erről így ír: „Egy zsidó penzióban lakom. Schwabingban. A tulajdonosok zsidók, a pincér is, a szobalány is. Minden nagyon tiszta, figyelmes. Különös helyzet Münchenben ez a zsidó penzió. Kissé merevek. Minden után, ami történt, különös ez a helyzet.”

Márai is különösnek érzi, hogy minden után, ami történt, zsidók visszamentek Münchenbe, talán épp innét Izraelből.

Az igazi zsidóságról így ír: „Ezt az öreg embert sokszor látom, amint a közeli park egyik magányos padján csendesen üldögél és héberbetűs könyvet olvas. Okos szeme van. Mindig egyedül sétál. Ez a fajta: pásztor, filozófus volt, a nemes zsidóság megszemeleyesítője. Ezek az emberek nagyon sokat adtak a nyugati világnak. És a szó keleti értelmében, előkelő emberek voltak. Ertelemük, ízlésük emberi magatartásuk minden időben magasan felette volt a környező emberi másféleség átlagán. Az agnosztikus zsidóság közepette sohasem szabad elfeledni ki volt igazában zsidó — amikor szerepét nem zavarta meg a történelmi végzet. Pásztor volt és filozófus. Az öregember mindig emlékeztet erre, amikor találkozunk.”

Saját sorsáról így ír: „Az elmúlt években sorjában elvesztettem a munkám, az otthonom, elpusztult a társadalmi réteg, amelynek írtam, aztán elvesztettem a hazám, az anyanyelvem, a jogi személyiségem. Most már nincs semmim. Megértem mit értett Szent Ferenc, amikor meztelenül, pucéran feküdt a fagyos földre.” Ez a hang, nem a gyűlölet hangja, hanem Jóbe. Közben ír a „vijjogó tavaszi szélviharról, a hurricaneról, mely úgy lopakodik a partok körül, mint farkas a kertes alján.” Ir a hűvös északi szélről; a partok felett süvöltő viharról. Ir a szputnikról és olvasmányairól. Sok mindenről ír. Rólunk, Izraelről — ebben igaz van Gervainak — sajnos, nem ír. Legalább is nem közvetlenül. Közvetve a müncheni penzióson keresztül — talán — igen. Vagy a pásztoroktól, építő filozófus zsidó népen át rólunk is írt. Nem tudom. Viszont egy keresztény magyar író irodalmi műve művészi szempontból azért lehet jó, bár minékünk jobban esett volna, ha megemlékezik országunkról. De nemcsak minket feledett el, ahogy Gervai állítja. Kináról sem beszél, ahol 1949-ben történtek némi változások. És még valamit: Márai igen is „megírta” korának nagy regényét, a magyar Buddenbrookot, „Egy polgár vallo-másait”. A napló lényegileg ennek már csak az utószava.

B. S.

APRÓ BOLCSESSEGEK
Párizsi panasz: A párizsi szállodákban olyan vékonyak a falai, hogy ha valaki az egyik szobában kvarclámpát gyújt, a szomszéd szobákban tartózkodók arcáról kezd el a bőr hám-lani.

A jó idézet olyan, mint a mazsola a kalácsban, de csak mazsolából nem tanácsos kalácsot sütni.

KISHONT

Az alábbi irodalmi ismertetés, amely Kishont Ferenc angolnyelvű humoroszk gyűjteményéről szól, a londoni Népszava április elsejei számában jelent meg Mikes György tollából. A könyv érdemi ismertetése előtt Mikes a következő dültzedéses bevezetőt írta cikkéhez:

Sárgakötéses, angol könyvet hozott a posta Izraelből. Címe: „Look Back, Mrs. Lot”, azaz: „Nézz vissza, Lótné. Szerzője a zenegő Ephraim Kishon nevet viseli és talán mondanom sem kell, hogy magyar: Kishont Ferenc.

Mikes aztán így folytatja: Hogy a Ferencből hogyan lett Ephraim, azt nem tudom; vezetéknevéről azonban a magyar változat t betűjének elhagyása Kishont-csinált, ami egy izraeli folyó neve, szóval tősgyökerebb héber nevet almodni sem lehet. Az átváltozás azonban nem furcsább és meglepőbb, mint hogy például Mikes Györgyből Georg Májksz lett; vagy hogy Molnár Ferenc (akivel mellesken egyikünk sem próbálom persze egy kalap alá venni), mint newyorki hotelvég végezte életét. Egy szerien olyan korban élünk, amikor magyar írók nem egykönnyen maradhattak meg magyar írók: némelyükük a határon túl ment emigrációba, némelyükük a határon belül.

Ezek azonban befejezett tények: Kishont Ferenc véglegesen és visszavonhatatlanul Ephraim Kishon lett és onna még ír magyarul is, öntudatosan héber íróknak vallja magát. De azért olyan héber íróknak, akire mi is büszkék lehetünk.

Jól emlékszem, amikor a háború után olvasgattam a Ludas Matyiit (amelyen már hosszú évekkel ezelőtt abbahagytam) s feltűnt Kishont neve. Az egyetlen eredeti, igazán szellemes és friss hang az óvé volt, noha a koriban egész jó dolgok jelentek meg a magyar vicc-lapban. Egészen jók. Csak éppen Kishont volt a legjobb. 1949-ben Izraelben jartam, hogy anyagot gyűjtsek egy könyvre és ekkor egy ottani magyar nyelvű napilap egyik munkatársa közölte velem: az egyik közösségi farmon (kibucban) megjelent egy magyar nyelvű újság, aki humoristának vallja magát, de egyelőre nem ír, hanem éjjel-nappal héberül tanul. Azt mondtam az újság-író kollégának: ez a Kishont nemcsak humoristának vallja magát, hanem az is. Beszéljétek rá — tettem hozzá, — hogy egy kis héber tanulás közben írjon nektek egy pár magyar nyelvű beszámolót itteni benyomásairól. Szeretném hinni — bár semmi igazi okom nincs rá —, hogy ez a beszélgetés egy kicsit egyengette Kishont útját. — Pár héttel később már az Uj Kelet legnépszerűbb vasárnapi cikkírója volt és pár évvel később Izrael legismertebb és legsikeresebb humoristája. Három nyelven jelennek meg a dolgai: héberül, magyarul és angolul és a Kishont-féle kommentár az új, izraeli életlő kétség-telenül része egy új nemzeti hőskori irodalmának: a furcsák, az esetenek, a nevet-ségek és a szelid botlado-zók a hősei ennek a nemzeti éposznak.

Mielőtt visszatérek új művére, hadd mondjam el, hogy pár évvel ezelőtt Kishont Londonban járt és felkeresett engem. Szentelenül fiatal volt — azt hiszem, jóval harminc alatt akkoriban — és szememben nélkülül dícsérte önmagát azzal az ószinte lelkesedéssel, ami Izraelben divat volt, de Londonban nem annyira. De nem bántam ezt, mert a dicsérettel egyetértettem. Kishont mellesken nagyon jóképű, karcsú, kékszemű, szőke fiatalember, — tipikus árja Ha az ember mindeddig nem sejtette volna, akkor e ta-

lálkozásán jutott volna elő-ször eszébe: ha Kishont lett nemzeti zsidó humorista Izraelben, viszont Goebbel volt az árja férfiszépség hivatalos propagátora, akkor a fajelmélettel valami baj lehetett.

De térjünk vissza Kishont-ra és új művére. A címdal után megmagyarázza könyve címét ezzel az idézettel: „... de Lót felesége visszatekintett és sóbálványá me-redt.” Majd hozzáfűzi: „Lótné ma nyugodtan hátránézhetne. Ott, ahol hajdanában a bűnös Szodoma és Gomora állott, csak a Holt Tengeri Salétromműveket láthatná, amelyeknek egyedül bűne az, hogy ráfizetéssel dolgoznak...”

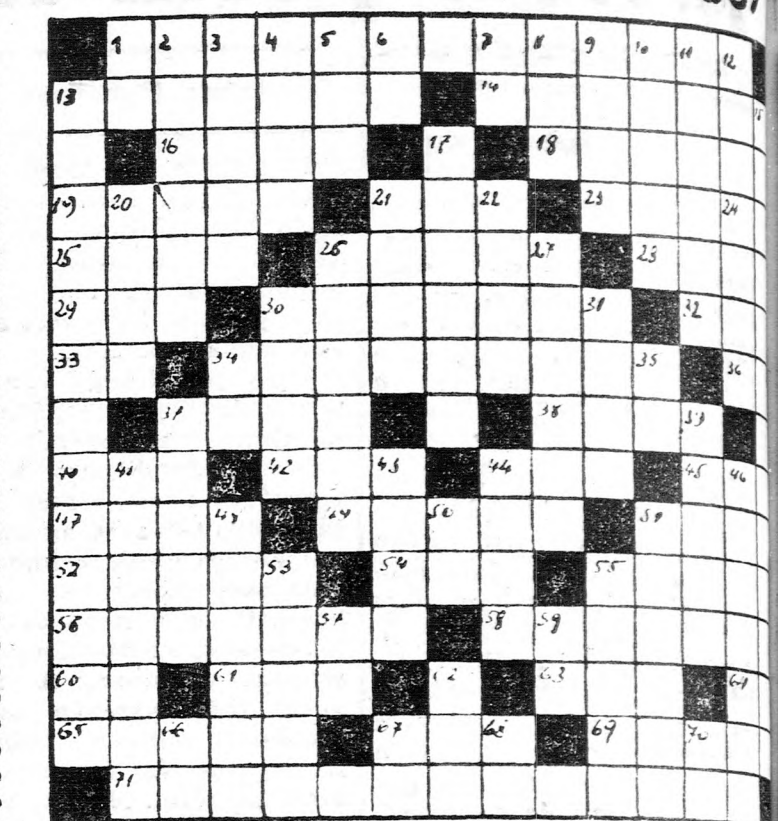
Ami a következő lapokon olvasható (Look Back, Mrs. Lot, N. Tversky kiadása, Tel Aviv, ára — becslesem szerint — egy angol font, de lehet több, viszont lehet, hogy kevesebb); szóval mondom, ami a következő oldalakon található, az a mai és tegnapi Izrael igen mulatsá-gos naiv éposza. Nem cionista propaganda, ami még ma-gát Kishontot is meglepi. De messze van attól a régifajta, kicsit bocsánatkérő, ki-csít szegénykedő és megaláz-kodó, de mégis bölcs és fő-lényes humortól is, amit a régi Középeurópában zsidó humoristák ismertek. Egy lel-kesen épülő új ország hu-mora ez, egy országé, amely már tud nevetni is önmagán, de amely már nem üvölt ag-reszsziven: élek, itt vagyok, esetek hasra előttem; de nem is kér bocsánatot azért, hogy él, mert semmi kétsé-g sincs aziránt, hogy pont annyi — nem több és nem kevesebb — joga van élni, mint mondjuk a magyarnak, az angolnak, a japánnak, az egyiptominak, vagy a hono-luiinak. E humorban nem-csak az a jó, hogy jó, mint humor, hogy eredeti és mu-latságos a kép, amit fest; hanem az a legjobb és leg-jelentősebb, hogy ugyanúgy lehetne mondjuk Ghána hu-mora is ha ez a tehetséges magyar humorista Ghánába és nem Izraelbe vándorolt volna ki.

A könyv elején Kishont zsidó pókert játszik Ervin-kével. Gondolni kell egy szá-mot és aki a magasabb szá-mot gondolta, az nyer. „11” — mondja Kishont. „12” — mondja Ervinke és zsebre-vágja Kishont pénztét. Ez dühíti, mert előzőleg 14-et akart mondani. „Mi történt volna — kérdi —, ha én 14-et mondtok?” „Micsoda kérdés — mondja Ervinke felháborodottan — akkor vesztettem volna. Eppen ez a póker bája, hogy sohasem lehet tudni, ki mit mond.” Orákig játszottak így és mindig Ervinke nyert. Ha egyszer-egyszer Kishont ma-gasabb számot mondott — 1800-al Ervinke 1683-jára — akkor Ervinke utólag kontrázott, ami azt jelentette — mint ezt később meg-magyarázta —, hogy mégis ő nyert. Aztán egyszer re-kontrázott. Amikor a legna-gyobb nagy tétért harcoltak s utolsó felkiáltással Ervin-ke mondta a kisebbik szá-mot, el akarta tenni az egész pénzt. „Ben Gurion” — mon-dotta Kishont hidegen. „Mi az, hogy Ben Gurion?” — kérdezte Ervinke elhűve. „Az még az ultimónál is erő-sebb” — felelte Kishont és távozott, zsebében a dohány-nyal.

Igy kezdődik a könyv, más szóval az új, naiv emigráns lövátételével és vagy negyven kis pillanatszerűen át-élt odái, amikor is az iz-ráeli jéghokki-válogatott el-megy Kanadába játszani és kikap a kanadai válogatott-tól 637:0-ra. Kishont a har-madidők eredményét is meg-adja: 176:0, 103:0 és 158:0. Ez valószínűleg minden más olvasót kielégít. De alulírott humorista kollégája össze-adta az eredményt és rájött, hogy 176 meg 103 meg 158 nem 637, hanem csak 437.

Ejnye, ejnye, Kishont! Hu-morból: egyes. Számtanból: ötös.

KERESZTREJTVEŒY

Vízszintes: 1. Harmincsoz-

rús izraeli válogatott labda-rúgó, teljes név. 13. Ezen a folyón kelt át Julius Cézár, a rendes idősámítás előtti 49-ben, megkezdve az itáliai polgárháborút. 14. A közép-korban erős végyár és hídfő Jugoszláviában. A törökök 1391-ben elfoglalták, Kinizsi Pál 1483-ban visszafoglalta. 16. Tanonc. 18. Hindu költő (i = e). 19. Ekezetten héber vágat. 21. F. A. F. 23. Vak-reimület. 25. Ekezetten héber ifjárság. 26. Orosz pap, a pétérvári munkásokat 1905-ben fegyvertelenül vezette a cári palota elé. 28. Filmszi-nésznő keresztneve (O = A). 29. ... on, szintetikus mű-szer. 30. Az élelmiszerek és tápszerkektől mértékesség. 32. Nyit. 33. A mult idő jele. 34. Amerikai zsidó milliómos, nagy szo-borgyűjteményét Jeruzsálem városának ajándékozta, tel-jes név. 36. Latin ha. 37. A Kameri színház művészné-jének egyik neve. 38. A börtön ablakát díszíti. 40. Ku-tat szinonimája, magán-hangzólanul. 42. Betűvel a végén imavégződés. 44. He-ber fog. 45. TBG. 47. Szivár-vány eredeti görög foneti-kával. - 49. Amerikai zsidó zeneszerző. 51. Ekezetten hé-ber cím, rang. - 52. Japán egyik legjelentékenyebb kul-turális központja. 54. Friss. 55. Irodalmi műfaj. 56. Fran-cia vallási rajongó (1610-1674). Tanitása (quietizmus) a katolikus és a kálvínista aszkézis keveréke. 58. Len-gyű város Galiciában, 1915 májusában itt törté át a központi hatalmak hadsere-gé az orosz frontot. 60. Fém. 61. Ekezetten szarvasfajta. 63. Verskellék. - 64. H. T. 65. Ekezetten héber ör. 67. Az egyik oldal. 69. Thököly és II. Rákóczi Ferenc katonái-nak gyűjtőneve (z = c). - 71. Két szó: 1. határolómas az egyiptomi-izraeli határon; 2. zsidó királyi dinasztia.

Függőleges: 1. . . nior, if-jabb. 2. Békaporonty. 3. A vízben alámerülten élő vi-rágos és más növények osz-szesége. 4. Ravasz állat, ke-gerve. - 5. Mentések meg-lelkünket. 6. Elege van va-lamból. 7. Azonos betűk. - 8. Fut ikerszava. 9. Bázis. 10. Fénykéve. - 11. Fekete-színű, vulkanizált kaucuk. 12. Ritkaság. Közkeletű ide-gen szóval. 13. A nációk ál-doztatul esett nagy magyar zsidó költő, teljes név. - Két szó: 1. növény, melynek gyökereiből pótkávé készül; 2. zsidó történész (1817-1891). Az első teljes zsidó történelem írója. 17. Vissza: A havasok ékessége. 20. A-val a végén főütör. 21. ... Leo, kiváló osztrák operett-

A 664 SZÁMÚ KERESZTREJTVEŒY MEGFEJTÉSE
Vízszintes: 1. HAMLET, 8. MEKOR, - 12. TERAPIA,
15. MALIK, 25. DRÁVA, 35. MANET, 43. RACIÓ,
44. NARVIK.
Függőleges: 1. HANDEL, 8. TUNDRA, - 10. KAL-
JÁNOS, 14. MERIDOR, 15. SAHARA, 28. BEN HUR,
30. TOBRUK.

UJ KELET REJTVEŒY SZELVÉNY 667

MŰ

A „Metri- reskedelmi V gyar Népköz kedelmi ki égise alatt son mutatja ban a magy termékeit T A magye jelentős D vissza. Eötv a századforo kesztette E torziós ing pontosságát. résknél mér ják túlszár világháború

A nagy na kéták készit a rakétatest tettel a sz rendkívül me melegedésre szert a h 14.000 C viszonylag alatt. Ezért előállítása v amelyek — alkalmas felhasználás a fémek, se jellegű tűz extrém köv att nem h fenti célra, gyelme a fordult. Az zett számo mutatta, h önlegeten molekularis megfelel a

Mivel a elsősorban ni ellenállá hőre látgy nem jöhet Annál jeler keményedő nagyobb sz sító, úgyv anyagokkal kalmazva, zonyultak. nyedő műa magas hőn olvadnak n letükön pir lást) szenv szentartalm ben — egy réteg alak zel egyidőb tő, kis me zok is kele leten képz magas hőm tős stabilit ismeretes, tőképessé a rakéta szempontj nagyfontos

A koksz dóburok m milliméter is hatásos további anyag mély megállapító teltelj kokszból á ra már tov tozás nem alatt egy lyezkezik pirolizis m a kokszos jeződött b hohatásra haladása lizis során molekulasz rózus kokz től kifelé bizonyos dolgozik a kező hő be sának.

A műan lenleg a fe aminoplasz gyanták) Jobb eredm sító-anyag részét mag talmú ro (úveg, azl de próbálk gokkal, pé A kísérlete nem csak 15 erősítő-

Műszerkiállítás Tel-Avivban

A „Metrimex” Külkereskedelmi Vállalat a Magyar Népköztársaság kereskedelmi kirendeltségének kedelmi kiváltságára kiállításra hozta a magyar műszeripar termékeit Tel-Avivban.

A magyar műszeripar jelentős multra tekint vissza. Eötvös Loránd még a századforduló idején szerkesztette meg világhírű torziós ingáját, melynek pontosságát gravitációs mérésnél még ma sem tudják túlszárnyalni. A két világháború között Európa-

szerte ismertek voltak a Gamma és a MOM kiváló műszerei. Az utóbbi években újabb lendületet vett a magyar műszeripar fejlődése. A Brüsszeli Világkiállításán megérdemelten tüntették ki nagydíjjal a MOM ivergőkör mérő- és szintező műszerét, melynél az oda-vissza szintezés kilométeres középhibája mindössze 2,5 mm. Az itt kiállított Eötvös-inga az összes feljegyzendő adatokat, működése közben automatikusan fénykép sorozatokon rögzíti le. A Geofi-

zikai Mérőműszerek Gyára készítette az ugyancsak díjat nyert 26 csatornás szeizmikus mérőberendezést, amelyet terepjáróautóba lehet beépíteni.

A Tel Avivban most megrendezett kiállítás főképpen a textilvizsgáló, elektronikus és orvosi műszerek keltették fel a szakemberek figyelmét. A kiállított készülékek számos változata, precizitása, valamint formaszép kivitele dicséri e patinás magyar iparág munkáját.

Műanyagok a rakélatechnika szolgálatában

A nagy hatótávolságú rakéták készítésénél a rakétek védelme, tekintettel a sűrűlég okozta rendkívül nagy felületű felmelegedésre. Közölt adatok szerint a hőmérséklet eléri a 14.000 C fokot, mégpedig viszonylag igen rövid idő alatt. Ezért olyan anyagok előállítását vált szükségessé, amelyek — egyéb szempontokat is tekintve — alkalmasak ilyen irányú felhasználásra. Miután sem a fémek, sem a kerámikus jellegű szilíciumok az extrém követelmények miatt nem használhatók a fenti célra, a kutatók figyelmébe a műanyagok felmerültek. Az e területen végzett számos kísérlet azt mutatta, hogy néhány különlegesen készített makromolekuláris anyag valóban megfelel a kívánalmaknak.

Mivel a kísérletek során elsősorban a növel szembeni ellenállást vizsgálták, a hőre lágyuló műanyagok nem jöhettek számításba. Annál jelentősebbek a hőre keményedők, amelyek más, nagyobb szilíciumot biztosító, úgynevezett erősítőanyagokkal együttesen alkalmazva, megfelelően bizonyultak. A hőre keményedő műanyagok ugyanis magas hőmérsékleten nem olvadnak meg, hanem felületükön pirulizist (hőbomlást) szenvednek és — nagy széntartalmuk következtében — egy hejserű koksztérleg alakul ki rajtuk. Ez az egyidőben nagy térfogatú, kis molekulású gázok is keletkeznek. A felületen képződött koksztérleg magas hőmérsékleten jelentős stabilitást mutat. Mint ismeretes, a koksztérleg hővezetőképessége igen rossz, ami a rakétatest hővédelme szempontjából ugyancsak nagyfontosságú körülmény.

A koksztérleg kialakult védőburok mindössze néhány milliméter vastagságú, még is hatásosan megvédi a további károsodást az anyag mélységében. A réteg metszetét vizsgálva megállapították, hogy a felület teljes mértékben koksztérlegből áll és itt hőhatásra már további kémiai változás nem történik. Ez alatt egy olyan réteg helyezkedik el, amelyben a pirulizis már megindult, de a koksztérleg még nem fejlődött be, azaz további hőhatásra a pirulizis előrehaladása várható. A pirulizis során keletkező kisebb molekulású gázok a porózus koksztérleg keresztmetszete felől kifelé áramolnak, ami bizonyos mértékig ellene dolgozik a felületen keletkező hő befelé való áramlásának.

A műanyagok közül jelenleg a fenoplasztok és az aminoplasztok (melamin-gyanták) mutatják a legjobb eredményeket. Az erősítőanyagok legnagyobb részét magas szilíciumtartalmú rostok teszik ki (üveg, azbeszt, „refrasil”), de próbálkoznak más anyagokkal, például nylonnal is. A kísérletekből kitűnik, hogy nem csak a műgyanták és az erősítőanyagok minősé-

ge, hanem egymáshoz viszonyított aránya és eloszlása is fontos tényezők. Az eddig előállított anyagrendszerekre az volt a jellemző,

Motorépítés „forgódugallyú”-val

Az NSU-műveknél, Neckarsulmban, hat esztendőre kiterjedt kísérletek a forgódugallyú-gép kifejlesztésére. Nyilvánosan még nem mutatták be a motort, de az NSU-tól érkezett jelentés szerint a prototípus sikeresen kiállta a 100 órás terhelési próbát.

A motor aránylag kevés alkatrészből áll: az álló ház, a forgó rotációs-dugallyúból, vagy „forgórész” és a hajtóműből a fő tengellyel. Az állórészben nyolcas körvonalú hengeres üreg van, elől-hátul sikkal lezárva. Ebben mozog a forgórész: egy egyenlő oldalú, ívelt oldalakkal ellátott háromszög. A forgórész három élével mindig az üreg határoló felület mentén halad el és azt állandóan három kamrára osztja. Ahogy a forgórész mozog, úgy nő, illetve csökken ezeknek a kamráknak a térfogata: és pontosan ebben rejlik az úgynevezett NSU-Wankel motor működésének lényege. Egyidőben három — fázisában eltolt — négyütemű folyamat zajlik le, úgy, hogy az újrendszertől legjobban egy háromhengeres, négyütemű

motorral lehetne összehasonlítani.

A kísérleti motor kamratérfogata 125 köbcentiméter, mely a próbapadon 17.000 percenkénti fordulatszámmal 29 lóerőt adott le. A motor súlya 17 kg, könnyűfém kivitelben csupán 11 kg. Elkészült a 250 köbcentiméter kamratérfogatú motor kísérleti példánya is, amely 25 kg-ot nyom és teljesítménye 13.000 percenkénti fordulatonál 40–45 lóerő. A fő tengely baloldalán van a lendítőtömeg, a közepén fogazott rész, amelyhez a belső fogazású forgórész kapcsolódik, jobboldalán pedig egy egyensúlyú ül, ami a körhagyósan ágyazott forgórész egyensúlyozza ki.

Licenszerződés alapján közel egy éve vesz részt a fejlesztésben Curtis Wright, az ismert amerikai repülőgépmotorgyár, hogy kidolgozza a 100 lóerőnél nagyobb, több ezer lóerős típusokat. Bármennyire is jó azonban az eddig elért eredmény — amint azt az NSU szakértői is elismerik, — még sok problémát kell megoldani, hogy az új motorfajtát a mindennapi gyakorlatban alkalmazni lehessen.

Beszélő karóra

Az egyik japán rádiógyár beszélő karórát készített. A szerkezet alig nagyobb a számlaplos, mutatós karóránál. Annival különbözik tőle, hogy nem mutatja, hanem gombnyomásra megmondja a pontos időt. Az óra fémtokjában morzsás elemekkel működő, tranzistorokkal dolgozó rádióvevő-készülék és egy

parányi hangszóró van. A rádiókészülék egyetlen adóállomás vételére hangolható: a pontos időszolgáltatás rádióállomása ez a hullámhossz. Az óra gombja megnyomja a kapcsoló gombot s a karóra ugyanúgy megmondja a pontos időt, mint amikor például Tel Avivban feltárcsázzuk a 15-ös telefonszámot.

A jövő vonala

A technika — elsősorban a repülés — rohamos fejlődése során felmerül a kérdés: milyen jövő vár a vonatokra? Arról van szó, hogy a vonat ma már ugyancsak lassú közlekedési eszköz. A modern lökhajtásos utasszállító repülőgép 10–12 óra alatt repül el oda, ahová vonaton csak 7–8 nap alatt juthat el az ember. Az új, hatalmas repülőgépek mind több utast szállítanak és így mindinkább csökken a vasútnak az az előnye, hogy egy szerelvény igen sok utast vihet magával. A tudósok és mérnökök világossá teszik a lehetőséget a vasút megújítására. Számtalan terv s ötlet merül fel a tervezők előtt. Vannak olyan tervek, amelyek négy sínre közlekedő, dupla széles vasúti szerelvények létrehozásán fáradoznak. Az ilyen vonat szélessége hét méter lenne, minden kocsi négy tengelyt szerelnének és egy-egy tengelyen négy kerék futna.

Más műszaki elképzelések szerint a sínnyomtatóságot, azaz a sín két szála közötti távolságot 16 méterre növelnék meg, a kocsi magassága 25–30 méter, szélessége pedig mintegy 20 méter lenne. Egy-egy ilyen szerelvény hossza 2–3 kilométerre kinyúlna és 30–50 ezer tonna áruval lehetne megrakni. A mozdony 50 ezer lóerős, gázturbinás atomkomotív óránként 400 kilométeres sebességgel roppant a roppant szerelvényt.

SZILÁRD OLAJ
Mint tudjuk, az olajat hatalmas tartálykocsiokban s tartályhajókra szállítják. Szovjet kutatók most az olajszállítás gondjainak megkönnyítésére előállították a szilárd fűtőolajat. Az olajat különleges gépek segítségével brikett kockákra préselik össze. Felhasználáskor összetrik a briketeket és bizonyos nyomással ismét folyékony fűtőolaj lesz belőle.

Kleopátra és a kairói diktátor

Tíz év híján két évezrede annak, hogy a szépséges Kleopatra életének — a legenda szerint — mérgegykigyó marása vetett véget. A néven kívül az egyetlen kapcsolat a newyorki kikötőben horgonyzó 8900 tonnás Cleopatra hajó és Cézár egykori szeretője között csupán az, hogy az amerikai tengerészek az új Cleopatrán annak a mérgegykigyónak a képviselőjét látják, amelynek marása elpusztítással fenyegeti a hajózás szabadságát.

Voltaképpen nagyon régi, számtalanszor megtárgyalt és minden oldalról kommentált kérdésről van szó, amely akkor született meg, amikor az egyiptomiak agyából kipattant a bojkott gondolata és elzárta a Szezi csatornát Izráel hajói elől. A katonai vereség után az arabok azt hitték, hogy gazdasági bojkottal kényszeríthetik térdre Izráelt. Az elmúlt 12 év alatt egyre jobban szétfeszült ez a remény és ezzel párhuzamosan növekedett az arabok igyekezte, hogy szorosabba húzzák a bojkottgyűrűt és az egész világra kiterjesszék a bojkott hálózatát. Megalakult az Arab Liga bojkottirodája, sorra kerültek fekete listára azok a hajók, amelyek Izráel kikötőit érintették, végül Szauid király példáján felbuzdulva, a bojkottiroda még azokat a külföldi vállalatokat is fenyegette, melyeknek akár csak zsidó hivatalnokai is voltak.

Irta: Arad Gideon

Evek óta azt hajtogatták Izráel képviselői a nemzetközi fórumokon, hogy a hajózás szabadsága, úgy, mint minden más szabadság, egy és oszthatatlan. A nyugati nagyhatalmak mindig hajlandók voltak el tűrni Nasser túlkapásait, amíg azok csak Izráelt érintették. Anglia Franciaország végül hadműveletre kényszerült, hogy saját hajói számára biztosítsa a szuezi átkelést — Amerika még ezt is ellemezte. A Szauidában működő Aramco amerikai petroleumvállalat ugyanis jórészt nem a Szezi csatornán keresztül szállítja a kőolajat.

A washingtoni külügyminisztérium közelkeleti szakértői még mindig azt az elvet vallják, hogy a Nyugatnak szembre kell vágnia Abdul Nasser minden hepcsiáskodását, amíg rá van utalva az arab kőolajforrásokra, a Szezi csatornára és amíg valami reménye van arra, hogy fenn tartsa kapcsolatát a Közelkelettel, a Szovjetunió kizsírító kísérleteivel szemben.

A KOMPROMISSZUMOK ÁRA

Csak néhány hónapja, hogy közbírányt váltott ki ez a leleplezés: az amerikai flotta, a külügyminisztérium teljes jóváhagyásával — sőt valószínűleg annak tanácsára — alávetette magát az arab bojkottiroda előírásainak és kizárta szállítmányozási szolgáltatásból az arab feketelistán szereplő amerikai hajókat.

A közvélemény nyomásának hatása alatt törtek a szerződéses szövegekből a bojkottot elismerő szakaszt — de az intézkedés gyakorlatilag érvényben maradt. Az Aramco petroleumvállalat Szauid király követelésére még amerikai központi irodáiban sem alkalmazott zsidó hivatalnokokat — a megkülönböztetés elleni tanács jóváhagyásával, amely miatt néhány nap előtt bírósági megrovásban részesült. Az amerikai légiaderő eleget tett Szauidia követelésének és nem küld zsidóvállalásos amerikai katonát Szauidában fekvő hatalmas repülőbázisára. Amerikai, úgy mint angol és francia kereskedelmi és ipari vállalkozások beszüntették kapcsolatukat Izráellel, hogy eleget tegyenek az arab bojkottiroda feltételeinek. Hajózási vállalatok megváltoztatták járataikat, nehogy feketelistára kerüljenek.

Ne higyük azt, hogy Izráelnek nem okozott ez a bojkott sok nehézséget és dollármilliókra menő felesleges költségeket. De a tizenkét éves mérleg azt mutatja, hogy mindez nem tud

ta megakadályozni nemzetgazdaságunk dinamikus fejlődését és megizmosodását. Az sem titok, hogy az amerikai kormány legfelsőbb fórumai, amelyek távolról sem rosszakaratauk Izráellel szemben, az anyagi segítség megadásánál csendben figyelembe vették az arab bojkott által okozott károkat is.

Csak hogy okvetlenül el kellett érkeznie annak a pillanatnak, amikor nyilvánvalóvá válik, hogy az arabok közt nyugati kompromisszumok árát nemcsak Izráel fizeti. Csupán a véletlennek köszönhető, hogy erre legelőször az amerikai tengerészek döbentek rá. Az elmúlt hónapokban néhány amerikai hajót tartóztattak fel Port Szaidban és Szezben, mert „gyanusak” voltak, hogy Izráeli árut szállítsanak. Az arab feketelistán szereplő hajók tengerészei, akik szabadon járják a világ kikötőit, hazatérve elpanaszolták szakszervezetüknek, hogy Egyiptomban fogolyként kezelték őket, nem volt szabad leszállniok a hajóról, az arabok megtagadták a hajóknak vízzel és élelemmel való ellátását — tehát lábbal tiporták a tengeri jog minden ősi szokványát. A tengerészek panaszkodtak — és a szakszervezet felhorkant. Most már amerikai matrózokról volt szó, akik között aligha akad zsidó. Tehát minden tekintetben elsőszáztáru állampolgárok.

A STATE DEPARTMENT HARAGSZIK

Paul Hall, a new-yorki tengerészek és kikötőmunkások szakszervezetének elnöke nyíltan elmondta, hogy a Cleopatra elleni bojkott terve sehogyan sem tetszett a külügyminisztériumnak. De Hall mégis elrendelte az egyiptomi hajó bojkottját, mert — mint mondta — hosszú ideig hiába várt arra, hogy a külügyminisztérium védelmébe vegye az egyiptomi vizeken járó amerikai matrózokat. Ezenkívül pedig a bojkott, amerikai tengerészek kenyerét veszélyeztette. Görög és dán hajók vállalták az arab bojkott következményeit az Izráellel való kereskedelem érdekében és amerikai hajók kizsírultak ebből az üzlet-

víziós nyilatkozatban fejezte ki a tőle elvárt haragot. Azt is megmagyarázta az amerikai polgárok, hogy az Izráeli áruszállítmányok elközbása nem rablás, hanem jogos intézkedés, mert például a Nesser gyár cementköldevényei nem Izráel tulajdonát képezik, hanem az arab menekültek vagyonát. Nasser tehát, mint a menekültek védelmezője, gondoskodik róla, hogy ilyen módon térítse vissza vagy nukat. Ezzel szemben a newyorki federális bíróság döntése jogtalan és törvénytelen és most az amerikai kormánynak kell majd viselnie az anyagi következményeket. Nasser autoritás ezen a téren, hiszen nem régen Indiában a jogi tudományok disz doktorává avatták.

A KEDVES DIKTÁTOROK

Nem hisszük, hogy az amerikai tengerészek akciója meg fogja törni az Izráel elleni bojkottot, bár kétségtelenül jó szolgálatot tett azzal, hogy felhívta a világ közvéleményének figyelmét az arab túlkapások következményeire és megmutatta, hogy a szabadság megsértése nem lehet Izráel magánügye, mert az végső fokon a szabad világ minden polgárát érinti.

Az amerikai külügyminisztérium bosszúsága érthető, hiszen Washington hosszabb ideje igen komoly erőfeszítéseket tesz, hogy politikai kompromisszumokkal és busás milliósokkal megvásárolja a kairói diktátort, aki megszünt Moszkva dédelgetett kedvence lenni. Ez a törekvés is érthető és végeredményben nem lehet Washington felelőssé tenni azért, hogy Nasser kulcspozíciót tölt be a Közelkeleten. (Az amerikai külügyminisztérium közelkeleti szakértői rendkívül tapintatlanságnak tekintik, ha valaki arabra emlékezteti őket, hogy Nasser Amerika beavatkozásának köszönheti életét és diktatúrája megmentését.)

Az amerikai külügyminisztériumnak azonban ugyanezen pillanatban nem csak a kairói, hanem a dél-koreai diktátorral is meggyűlt a baja és ez ismét ráterelte a fényt arra a furcsa jelenségre, hogy a State Department minden jel szerint kényelmesebbnek találja a mindenható diktátorokkal való együttműködést, mint a sokkal nehezebb demokratikus kormányzat fejlesztését. A dél-koreai fegyverszünet megkötése óta eltelt hét év alatt be lehetett volna váltani az annakidején kényszerítésből támogatott dél-koreai diktátort, mint ahogy Formozán is lejárt már Csang Kaj Sek marsall távolról sem demokratikus Kuomintangjának ideje.

Elkerülhetetlen az a benyomás, hogy a State Department folyosóin még kísért McCarthy szenátor szelleme, amely két csoportra osztja a világot: kommunistákra és antikommunistákra, vörösre és fehérre, minden színárnyalat nélkül. A diktátor eszerint jó, mert antikommunista. Nasser barátunk tekinthető, mert kirakatperek rendez kommunisták ellen.

Csak hogy Délkorea diákjainak nem volt jó az antikommunista Syngman Rhee diktátor és talán megérjük a napot, amikor az egyiptomi fellachok is megmondhatják, hogy nekik sem jó a pánarab, antiimperialista és antikommunista jelzőszavakkal dobáló Abdul Nasser.

EXODUS

 IRTA:
LEON URIS

(32)

— En is felmegyek az Exodus-ra.
 — Lehetetlenség, Kitty.
 — Nem bírom tovább...
 — Ha megteszed — elvesztél.
 — Nem, Mark, ez most valami más. Ha tudnám, hogy Karen éli és jól van, el bírnám viselni... esküszöm, elviselném. De képtelen vagyok itt ülni tétlenül, azzal az érzéssel, hogy hátha haldoklik. Nem bírom... Erted meg!
 — Ha Ari Ben Kánaán el is tudnám intézni, az angolok nem engedik, hogy a hajóra lépj.
 — Kell, hogy segíts nekem, Mark, muszáj...
 — Kitty az ajtóhoz lépett és előlta a kijáratot. Arcán elszántság kifejezése. Mark elfordította róla a szemét.
 — Igyekezzem elkövetni mindent, ami lehetséges.

Ehségstrájk 25 óra.
 Párizsban és Rómában dühös tömegek morajlottak az angol követéségek épületei előtt. Vad szónoklatok, óriási feliratok követelték az angoloktól az Exodus szabadonbocsátását. Párizsban a rendőrség gumibotot és könnyfakasztó gázt volt kénytelen használni, hogy szétoszlassa a tüntetőket. Koppenhágában, Stockholmban, Brüsszelben és Hágában szintén tüntettek, bár valamivel mérsékeltebben.

Ehségstrájk 38 óra.
 Ciprus szigetén általános sztrájkot hirdettek az angolok ellen. Leállt a forgalom, az üzletek redőnyeit lehúzták, a kikötőkben megszűnt a munka, színházak, vendéglők, mulatók bezárták kapuikat, Famagustában, Nicosiában, Larnacában és Limassolban halálos csend uralkodott.

Ehségstrájk 40 óra.
 Ari Ben Kánaán szembenézett a legénységgel. Joáv, Dávid, Zeév és Hank Schlosberg komoly arcába pillantott.

Elsőnek Zeév, a gálili paraszt szólalt meg. — Katona vagyok — mondta —, de nem nézhetem szóltalanul, hogy a gyermekek éhenhalnak.

— Palesztinában — mordult fel Ari — ebben a korban a Gádná fiatalága már katonai szolgálatot teljesít.

— Más katonai szolgálatot teljesíteni és más éhenhalni.

— Ez is csak a harc egyik módja, — felelt Ari. Joav Jarkoni sok éve együtt dolgozott már Arival és együtt harcoltak a második világháborúban is. — Jól tudod Ari — mondta, — hogy mindig, minden körülmények között kitartottam melletted, de abban a pillanatban, ha a fedélzeten egy gyermek meghal, az egész probléma, mint valami bumeráng reánk üt vissza.

Ari szembenézett Hank Schlosberggel, az amerikai kapitánnyal. Hank vállaltvont. — Te vagy a vezér Ari, de tudd meg, hogy a legénység kezd idegeskedni. Ez a féltétel nem szerepelt a munkavállalási szerződésben.

— Vagyis másszóval — mondta Ari — azt kívánjátok, hogy adjuk meg magunkat?

Az általános hallgatás ezt bizonyította.

— Dávid, mi a te véleményed? A te szavadat még nem hallottam.

Dávid, a Tóra tanaival és szent könyvek bölcsességével átitott fiatalember, Istennel való kapcsolata valamennyi társánál mélyebb volt és bajtársai valamennyien tisztelték ezt a kapcsolatot.

Hatmillió ember pusztult el a gázkamrákban, — kezdte — akik nem tudták, miért kell meghalniok. Ha most az EXODUSON 300 gyermek meghal, bizonyára tudni fogják, miért. És a világ is tudni fogja. Kétezer évvel ezelőtt, amikor még nemzet voltunk, amikor felázadtunk a görög és római zsarnokság ellen, mi, zsidók megvetettük ama hagyomány alapjait, hogy utolsó emberig harcolunk... És ezt tettük Arbela és Jeruzsálem ostrománál, ezt tettük Betár, Herodium és Macherus ostrománál. Maszadánál négy éven át ellenálltunk a római seregeknek és, amikor az ostromlók megszállták az erődítményt, valamennyien halottak voltunk. Sehol, sehol, egyetlen nép sem harcolt úgy a szabadságért, mint a mi népünk. Kivertük országunkból a rómaiakat és a görögöket, míg szét nem szórtak bennünket a világ négy égtája felé. Kétezer éven át nem volt alkalmunk nemzetként harcolni, de amikor eljött az ideje, a városi gettó ellenállt és dicsőséget szerzett ősi hagyományainknak. És ezért azt mondom, ha most elhagyjuk a hajót és szabad akaratainkból visszatérünk a börtönbe a drotkerítés mögé, megszegjük Isten iránti hűségünket.

— Van valakinek valami megjegyzése...? — kérdezte Ari.

EHSÉGSZTRAJK 42 óra.
 Az Egyesült Államok, Délafrika és Anglia zsinagógáiban összegyűltek a zsidók és imádkoztak. Sok keresztény templomban is imádkoztak az emberek az EXODUS fedélzeten lévő gyermekekért.

EHSÉGSZTRAJK 45 óra.
 Az argentinai zsidók börtönökben az EXODUS-on lévő gyermekekkel való együttérzésük jeléül.

Már sötétedett, mikor Kitty a hajóra ért. A zsúfolt fedélzeten teljesen elborították a gyermektetek. A mentőcsónakban, felsőfedélzeten, minden szabad helyen teljes mozdulatlanul feküdték, hogy minél kevesebb

testi energiát fogyasszanak.

— Az eszméletlen gyermekeket akarom látni — szökt Kitty.

Dávid odavezette a hajó orrához, ahol hosszú sorban fekédték kiterítve a gyermekek, számszerint hatvanan. Dávid letérdelt és lámpásával megvilágította az areákat, míg Kitty egyiktől a másikig ment, megtapintotta érverésüket és felemelte a szemhéjakat, hogy a pupilla reflexeit megvizsgálja. Szíve vadul vert, amikor egy-egy gyermek felé közelített, aki Karenra hasonlított.

Dávid körülvette Kittyt a fedélzeten sűrűn egymás mellett fekvő gyermektetek között. Fénytelen, fakó szemmel, némán néztek rá, hajuk csapzottan hullott arcukra, melyen fekete foltokban kenődött szét a piszkok.

Kitty a fedélzetről a raktárhelyiségbe ment. Csaknem rosszul lett a szagtól, ami itt fogadta. A fémhályban kísérteties látványt nyújtottak a hálókelyrekezeiben egymás fölött fekvő alakok. A padlón néhány egymás mellé támaszkodó gyermek csoportjában Kitty megpillantotta Karen egy sarokban, karok és lábak zürzavaros sokaságában. Mellette Dov feküdt a földön, aludt. Egy halom rongycsomón fekédték a padlódeszka nedves volt alattuk.

— Karen, — suttogta, — én vagyok itt, Kitty...

Karen széttárta karjait. A szeme alatt óriási fekete karika, az ajka száraz, cserepes. Túl gyenge volt ahhoz, hogy felüljön.

— Kitty...?

— Igen, én vagyok.

Karen feléje tárta karját és Kitty hosszan, erősen magához szorította. — Ne menj el, Kitty... úgy félek... — Itt maradok a közelében.

A hajó kórházszobájában Kitty felülvizsgálta a szegényes orvosságkészletet és felsóhajtott. — Nem valami sokat ér, — mondta Dávidnak, — de megyek, igyekszem a gyermekeknek megkönnyíteni a szenvedést, amennyire csak lehetséges. Számíthatok rá, hogy Joáv és maga segítenek?

— Természetesen.

Az eszméletlen gyermekek közül néhánynak súlyos volt az állapota. — Le kell mosnunk őket hideg vízzel, hogy a láz csillapodjék. A fedélzeten hideg van, takarókat kérek számukra s aztán mindenki, aki mozogni képes, segítsen felöltözni a hajót.

Kitty órákon át lázas igyekezettel dolgozott, hogy elhúzza a halált. Mintha csak az óceán vizét akarta volna gyűszűvel kimeríteni. Amikor egy gyermeken könnyített, három másik lett rosszul. És nem volt gyógyszer, nem volt víz, nem volt semmi, amivel könnyíthetett volna helyzetükhöz. A leghatásosabb természetesen az ennivaló lett volna...

EHSÉGSZTRAJK 81 óra.

Hetven gyermek fekédt öntudatlan állapotban a hajó orrában a fedélzeten. Az öbölben őrtálló angol katonák morogni kezdtek. Sokan nem bírták tovább elviselni a látványt és a szolgálat alóli felmentésüket kérték, megkockáztatva, hogy hadbírósgát elé kell állniok. Ciprus szemei Kyrenián függtek.

EHSÉGSZTRAJK 82 óra.

Karen Hansen Klementet eszméletlen állapotban a fedélzetre szállították.

EHSÉGSZTRAJK 83 óra.

Kitty belépett a kormányos fülkéjébe és kimerülten leroskadott egy székre. Harmincöt órán keresztül dolgozott egyfolytában, az agya kábult volt és ködös. Ari egy pohárka brandyt töltött be részére.

— Tessék — szökt — igya meg, maga nem sztrájkol. Kitty leitta a brandyt, azután mégegyet, ami kissé magához térítette. Hosszan, kemény pillantással nézte végig Ben Kánaánt. Micsoda legyőzhetetlenül erős ember, — gondolta — szinte meg se látszik rajta a küzdelem. Kitty a férfi hideg szemébe nézett és szeretete volna tudni, milyen gondolatok, miféle fondorlatok és összeesküvések forognak agyában. Vajon félt-e valaha valamitől, vajon érzett-e rettegést? Volt-e valaha szomorú, vagy megrendült?

— Már sokkal előbb vártam — mondta Ari.

— Most sem azért jöttem, hogy kérjek magától valamit Ari Ben Kánaán... és Isten... megfelel a sorrend? Vegye tudomásul, hogy egy tucatnyi gyermek élete forog halálos veszélyben. Mint jó Palmachnyik, kötelességemnek tartom, hogy ezt közöljem. Haldokolnak a gyermekek Ben Kánaán úr, mit határozott a sorsuk felől...?

— Már maga előtt is sokan sértegettek engem Kitty, de ez nem nagyon zavar. S mi a helyzet magánál? Mélyenérző, jóságos, emberi szíve valamennyi éhező gyermekért sir, vagy éppenséggel csak egyetlenegynek az életéért zokog?

— Magának ahhoz nincs joga, hogy eziránt érdeklődjék!

— Maga egyetlen lány életéért könyörög, én negyedd-millió ember életéért.

Kitty felemelkedett a helyéről. — Jobb, ha visszatekerek a munkámhoz. Ari, maga tudta, mit keresek én az EXODUS fedélzeten, miért engedte, hogy feljöjjelek? Ari hátafordított az asszonyra és kinézett a tengerre, ahol az angol cirkálóhajó és rombolók örködtek.

— Talán, mert látni akartam...
EHSÉGSZTRAJK 85 óra.

Sir Clarence Tevor-Browne tábornok ideges léptekkel járt fel- és alá Sutherland irodájában. Cigarettájának füstje felhőbe burkoita a szobát. Időnként megállt

és kinézett az ablakon Kyrenia irányába.

Sutherland kiverte pipájából a hamut és a teafőszátra készített szendvicstálat tanulmányozta. — Nem foglalna helyet, Sir Clarence? Fogyasszon el egy csésze teát és egy-két falat szendvicset...

Tevor-Browne karórájára pillantott és felsóhajtott. Letült a székre, felemelt egy szendvicset, egy darabig nézegette, aztán gyors mozdulattal visszatekerte a tátra.

— Ha eszem, rossz a lelkiismeretem — szökt.

— Nem jó dolog, ha az embernek lelkiismerete van — jegyezte meg Sutherland. — Két világháború, tizenegy külföldi állomáshely, hat kintintetés és három rendjel... S most arra kényszerültem, hogy egy csapat fegyvertelen gyermek ellen harcoljak. Szép eredmény harminc évi hűségese szolgálat után, igaz... Sir Clarence?

Tevor Browne lesütötte a szemét.

— Tudom, hogy beszélni akar velem — mondta Sutherland.

Tevor Browne betöltött magának egy csésze teát és zavartan felsóhajtott. — Idehallgasson Bruce, ha a dolgom tőlem függne...

— Ostobaság Sir Clarence, ne tegyen magának szemrehányást. Én vagyok az, aki büntudatot érez, és hagyom magam cserben magát. — Sutherland felemelkedett a székről. Szeme alatt mély, sötét karikák. — Fáradt vagyok — mondta, — nagyon fáradt...

— Elrendezzük az ügyet. Százszázalékos nyugdíjat kap és a visszavonulást olyan csendben hajtjuk végre, amint csak lehetséges. Számíthat rám — tette hozzá Tevor-Browne. — Idefigyeljen Bruce, útközben megpihentem Párizsban és hosszú beszélgetést folytattam Neddivel. Beszéltem neki a maga mostani problémáiról. Idehallgasson öreg fiú, csak egy kis bátorítás a maga részéről, semmi egyéb és maguk ketten újra szépen összekerülhetnek. Neddie szívesen visszatér és úgy látom, hogy magának is szüksége van rá.

Sutherland megrázta a fejét. — Neddie és köztem... már évek óta mindennek vége. Kettőnk között az egyedüli jelentékeny kapcsolat a hadsereg volt. Ez volt, ami összekötött bennünket.

— Mik a további tervel?

— A ciprusi szolgálatban eltöltött hónapok valahányszor változást idéztek elő bennem Sir Clarence, de különösen az utóbbi hetek. Talán el sem hiszi, nem érzem, hogy vereséget szenvedtem. Ellenkezőleg, úgy érzem, hogy megtaláltam valami nagyjelentőségű dolgot. Valamit, amit nagyon régen, hosszú évekkel ezelőtt elvesztettem.

— És mi az?

— Az igazság. Emlékszik, mit mondt nekem akkor, amikor elfogaltam ezt a beosztást? Azt mondta, hogy az egyetlen ország, melyet az igazság törvényei kormányoznak, a Mennyei ország. A föld országai csak az olaj az úr.

— Nagyon jól emlékszem — szökt Tevor Browne.

— Igen — folytatta Sutherland. — Olyan sokat gondoltam erre az Exodus-kérdés óta. Egész életemben mindig az igazságot kerestem és különbséget tudtam tenni igazság és jogtalanság között. Ezt sokan tudják... De azért is élni... felépíteni a mennyei királyságot itt a földön... ez megint másfajta dolog. Hányszor előfordul az ember életében, hogy kénytelen megtenni olyat, amitől erkölcsi érzéke visszariad. Mennyire csodálom a földön ama keveseket, akik ki mernek állni a világ elő meggyőződéseikért, vállalják a szegényt, a kínzást, sőt még a halált is. Milyen csodálatos belső békét érezhetnek ezek. Valami olyat, amit mi, közönséges halandók sohasem ismerhetünk meg. Ilyen férfi Gandhi... Nos hát, én abba a nyomorúságos országba készülök, melyet ezek a zsidók az ő égi királyságuknak neveznek itt a földön. Az egész országot meg akarom ismerni... a Gálit, Jeruzsálemet... az egészet.

— Mennyire irigylem magát, Bruce.

— Lehetséges, hogy Cfat környékén telepszem le... a Kánaán hegyén.

Alistair órnagy lépett az irodába. Arca halvány, s keze remegett, amikor átadott egy papírlapot Tevor-Brownnek. Az elolvasta a jelentést, majd újra elolvasta és nem hitt a szemének. — Uristen, segíts meg bennünket... — suttogta. A lapot átadta Sutherlandnak.

„Sürgős!”

Ari Ben Kánaán, az Exodus szóvivője bejelentette, hogy holnap déli 12 órától kezdődően minden nap tíz önkéntes jelentkező gyermek lesz öngyilkos a hajóhídon az angol őrség szemelátára. A tiltakozásnak ez a módja addig folytatódik, míg az Exodus elindulhat Palesztinába, vagy a hajón mindenki meghalt.

Bradshaw Humphrey Crawforddal és más féltucatnyi katonatiszttal Londonból magányos, csendes vidéki házába menekült. Tizennégy órája volt mindössze az Exoduson kilátásba helyezett öngyilkossági akció kezdetéig. Ebben a kérdésben alaposan elszámitotta magát. Elsősorban nem készült fel ilyen kitartásra és elszántaságra a gyermekek részéről, másodsorban váratlanul érte a hallatlan propaganda és érdeklődés, melyet az ügy felkavart. Végezetül pedig nem sejtette, hogy Ari Ben Kánaán támadásba megy át és kikényszeríti belőle a döntést. Bradshaw keményfejű férfi volt, de tudta, mikor kell visszavonulnia és most kétségbeesetten igyekezett olyan egyezséget létesíteni a zsidókkal, ami legalább a vereség látszatától megóvjá a briteket.

(Folytatása pénteken)

Herzl
 jubileum
 A HOH,
 nyelvterüle
 zsidóság
 méltó ker
 nepli meg
 születésnap
 fordulóját.

A Hitac
 gária kife
 juttatni h
 zedését, ho
 dó törzs
 nak szá
 között He
 zsidó álla
 is.

Az ün
 május 29-
 3 órákor
 HOH Hay
 alatti kult
 A jubil
 biztosítva
 Rozen iga
 ter részvé
 — aki a
 országos
 — Izrael
 képviselni
 Bazelben
 dó Herzl
 ünnepe
 A tele
 programj
 ményben
 ni. Belépé

A H
 Oléj
 kö

A Hitach
 buzálami
 Bizottsága
 a. u. 5 ó
 kán (Re
 szennyit
 Háziaszo
 Baruch Zus
 várják vend
 A közöns
 Ungár Istvá
 ványaival s

A szo
 geté s. hó
 tartja a HO
 Háziaszo
 és Meron M
 kánkat. Ve
 tunk.

A cholon
 szerdán est
 kévéhez ki
 rátt üszre
 mal nagyv
 tartunk.

Az Izraeli
 19.45 órák
 hullámon,
 (Jeruzsálem
 hullámhossz
 6: Máj
 6.10: zené
 ismertetés,
 lemezek és
 nizeit: „D
 tány, Dite
 fonia D-dur
 szőlőval, R
 Haendel,
 Scherzo a
 bol”, 12:
 kis hangve
 műsora, 13.3
 vá menjünk
 rek. 17.05:
 Fenották”
 Divertment
 Esimonia,
 Valse, cisz
 nyelv rovat
 18.30: Mel
 népdalok, 1
 nettverseny,
 18.55: „Vir
 hírek, 19.20
 vánságműso
 lait Aliza I
 szorán —
 Trío, E-dur
 Esz-dur, 21
 Rozen talál
 sok és dal
 Pári
 rektán

17: Híre
 nek, 17.40:
 ion együttes
 ve és S
 Cháná Merc
 A h
 18.02: E
 kedvelt me
 dalok, 20.1
 — Katonaz
 mezek, 21.
 — nvtánv
 Verseny, C
 8-moll.

Tevele
 Tel-Av
 Dr. Koh
 23-335, Be
 —535, Jehu
 —158, Most
 tel. 62-850
 Jeruzsálem
 Grág.)

A HOH Herzl Tivadar jubileumi ünnepe

A HOH, mint a magyar nyelvterületről származó zsidóság hivatalos szerve méltó keretek között ünnepeli meg Herzl Tivadar születésnapjának 100-ik évfordulóját.

A Hitachdut Olej Hungária kifejezésre kívánja juttatni hitét és meggyőződését, hogy a magyar zsidó törzs adta a zsidóságnak számos vezéralakja között Herzl Tivadart, a zsidó állam megálmódóját is.

Az ünnepeket 1960. május 29-én, vasárnap este 8 órakor rendezi a telavivi HOH Hayarkon-utca 61. sz. alatti kultúrteremben.

A jubileumi ünnepekre biztosítva van Pincás Roszen igazságügyi miniszter részvétele. A miniszter, aki a Herzl jubileumi országos bizottság elnöke, Izrael kormányát fogja képviselni e hó folyamán Bazelben az ott rendezendő Herzl Tivadar jubileumi ünnepeken.

A telavivi rendezvény programját további közleményben fogjuk ismertetni. Belépés díjtalan.

A Hitachdut Olej Hungária közleménye

A Hitachdut Olej Hungária jezsuita csoportjának Szociális Bizottsága folyó hó 26-án, kedden a. u. 5 órakor Kollár Aliza lakásán (Rech. Aza 27/a) rendezti szeszonyító nagy teadélutánt.

Háziasszonyok: Kollár Aliza és Baruch Zusca, akik szeretettel várják vendégeiket.

Közös szórakoztatásról Ungár István, remek búvárszámot Vánfalvai gondoskodik.

Szociális Bizottság

NATANJA

A szokásos szociális teadélutánt f. hó 27-én, szerdán este tartja a HOH szociális bizottsága.

Háziasszonyok: Welsz Erzsébet és Meron Many.

CHOLON

A choloni HOH április 27-ikén szerdán este 8 órakor a Savoy-kávéház kultúrteremben tartja baráti összejövetelét. Ez alkalommal nagyon fontos megbeszélést tartunk.

6.10: zenélő óra, 6.58: műsor-ismertetés, 7: hírek, 7.17: hanglemaradás és izraeli dalok, 11: Don Pasquale, nyitány, Dietersdorf: Verseny-Szimfonia D-dúr, brácsa és klarinett-szólvál, Rossini: Szonáta No. 5, Haendel: Szvit, Mendelssohn: Scherzo a „Szentivánéji Álomból”, 12: aszonnyóvált, 12.30: kis hangverseny, 13: hanglemaradás, 13.30: hírek, 13.45: „Hová menjünk este”? 17: rövid hírek, 17.05: Meyerbeer: „A hűbenótták” — nyitány, Mozart: Divertimento, F-dúr, Stamtitz: Szimfonia, Esz-dúr, Chopin: Valse, esz-moll, 17.45: a héber nyelv rovata, 18: ifjúsági műsor, 18.30: Metulátó — Eljárási népdalok, 18.40: Larson: Klarinettverseny, zenekari kísérettel, 18.55: „Virág és gyümölcs”, 19: hírek, 19.20: keleti népdalok kiválasztás, 20.15: Chopin dalait Aliza Levandovska — mezzoszoprán — énekli, 20.20: Mozart: Trüé, E-dúr, Bocherini: Quintett, Esz-dúr, 21: hírek, 21.30: Smuel Rosen találós kérdései, 22.30: tánccok és dalok, 23: hírszefoglalás.

Párhuzamos műsorok: reklámok és hírtételek

17: Hírek, 17.05: hanglemaradás, 17.40: Jaffa Járkoni az Alalon együttesével énekel, 18.39: „Kávé és Szimfonia”, nevezőóra, Cháná Meronnal, 18.45: népdalok.

A háziasszonyok műsora

18.02: Kiváncsalmazok, 19.10: Kedvelt melódiák, 19.40: Katonal dalok, 20.15: „Dob és trombita” — Ratonazene, 20.30: új hanglemaradások, 21.15: Bochnerini: Párhuzamos nyitány, Bochnerini: Csellóverseny, Cézár Frank: Szimfonia 8-moll.

Szervezőbizottságunk Tel-Aviv 19-24 6-41g

Dr. Köhlberg, Alonka 23. tel. 23-335, Ben Jankin 149, tel. 23-535, Jehuda Fátó 91, tel. 65-159, Moskovitz, King George 25, tel. 62-650, Lurie, Jaffa, 84r, Jeruzsálem 72, tel. 82-993 (23 óráig).

Emléktáblával jelölik meg a bázeli kaszinó Herzl 100-ik születésnapján

New-York városa május 2-ikán ünnepli meg Izrael 12-ik függetlenségi évfordulóját — Truman: Ma is azonnal elismerném Izrael államát

Jeruzsálem (Az Új Kelet tudósítójától). Május 15-én, vasárnap, tartják Bazelben a Herzl Tivadar születésének századik évfordulója alkalmából összehívott nagy szabású emlékgyűlést, amelyen az izraeli kormány, a Cionista Világszervezet és a svájci kormány megbízottain kívül 14 európai országból érkező küldöttség vesz részt. A délelőtti órákban ifjúsági gyűlést rendeznek néhány európai ország kiküldöttségeinek részvételével, majd leleplezik a bázeli kaszinó épületében elhelyezett emléktáblát, amely közli, hogy ebben az épületben nyitotta meg Herzl 1897 augusztus 18-ikán az első cionista kongresszust, ahol szavai szerint „megalapította a zsidó államot”.

A központi emlékgyűlést délután tartják a kaszinó nagyszobájában, ahol Civi Lurie, a Szochmut vezetője tagja tart megnyitó beszédet, majd felhúzzák a zászlórúdra Herzl hét csillagos lobogóját. Ezután a svájci kormány kiküldöttje üdvözlöi a megjelenteket. Az izraeli kormány részéről Roszen igazságügyi miniszter szólal fel, míg a záróbeszédet dr. Náchum Goldmann, a Cionista Világszervezet elnöke tartja.

A zenei részben Pártos Ödön, a telavivi zeneakadémia világhírű igazgatója és tanára lép a közönség elé, aki jelenleg Lengyelországban tartózkodik és a két állam közötti kultúrcsera-akció keretében tart hangversenyeket.

New-York (STA). A new-yorki City Hallban május 2-án tartják Izrael 12-ik függetlenségi ünnepét. Robert Wagner polgármester fogja megnyitni az ünnepséget, amelyen Benjamin Eliaz new-yorki konzul tart beszédet Izrael kormánya nevében. Nelson Rockefeller, New-York állam kormányzója is beszélni fog. A protestáns lelkészek központi tanácsának igazgatója imát mond a békéért és felszólal még New-York katolikus püspöke, valamint Golobenski rabbi, a new-yorki rabbitanács elnöke.

„New-York tisztelni fog Izrael előtt a függetlenségi napon” — mondotta Robert Wagner az előkészítő bizottság ülésén. A City Hallban több mint ezer vendég lesz jelen, közöttük az UNO, az amerikai kormány, New-York államának és New-York városának képviselői, valamint az amerikai zsidóság vezető személyiségei.

A művészi részben fellép Jean Peerce tenorista és Sosaná Dámári, az amerikai turnéon lévő izraeli énekesnő. Fel fogják olvasni Eisenhower elnök és Dávid Ben Gurion miniszterelnök üdvözlő táviratait.

Harry Truman volt amerikai elnök az UNO-tudósítók szervezetének díszbédjében hozzászóló kérdésére válaszolva azt mondotta, nem bánta meg, hogy Izrael államát azonnal a kiáltása után elismerte. „Ma is ezt tenném” — jelentette ki Truman. Az egyik riporter azt is megkérdezte tőle, igaz-e, hogy

Izrael a próféták szellemében született újjá? „Izrael a Balfour-nyilatkozat közvetlen eredménye, de magától értetődik, hogy a próféták annakidején megjövendölték újjászületését. En Izrael prófétáinak nagy híve vagyok, ők adták meg az Egyesült Államok alkotmányának a bázisát is” — válaszolta Truman.

Vita az angol alsóházban Margaret hercegnő nászutazásának költségeiről

London (UPI). — Az angol parlamentben, amely hagyományosan sohasem szokott tárgyalni a királyi család személyi ügyeiről, tegnap parázs vitát provokáltak a munkáspárt bal szárnyának képviselői, akik kijelentették, hogy a kormány „túlzást” követett el, amikor 65 ezer fontsterlinget irányozott elő Margaret hercegnő esküvői szertartására. Ez pontosan 11-szer annyi, mint amennyit 1947-ben költöttek Elizabeth trónörökös és Edinburgh hercegné esküvőjére. A képviselők azt is kiemelték, hogy Elizabeth a királyi család angliai birtokán töltötte mézeshejét, míg Margaret, aki egyszerű polgárhoz megy feleségül, a királyi jachton tesz nászutazást napi ezer font költséggel.

Figyelmeztető sztrájkot tartottak az EL-AL utaskísérei

Az EL-AL férfi és női utaskísérei tegnap reggel egyórás figyelmeztető sztrájkot tartottak, azzal a követelésel, hogy emeljék fel fizetésüket. Az EL-AL igazgatósága vadsztrájkjának minősítette a megmozdulást, mely a Hisztadrut és a vállalat munkástanácsának hozzájárulása nélkül történt.

A sztrájkolók szövegje elmondta, hogy a nemzetközi légitörvények vállalatoknál az utaskísérek fizetése a pilóta fizetésének körülbelül 40 százaléka teszi ki, míg az EL-AL-nál mindössze 20 százalék. Négy-öt évvel ezelőtt még az EL-AL-nál is megvolt a 40 százalékos arány, de miután a pilótaszemélyzet fizetését járóviszont nem, a helyzet meg

változott. A sztrájkolók azt is kifogásolták, hogy a pilóták fizetésük 20 százalékát valutában, 80 százalékát pedig izraeli pénzben kapják, ami nem áll fenn az utaskísérek esetében. Követelik, hogy fizetésüket ezen a téren is a pilótákéhoz arányítsák.

Az EL-AL vezetősége a maga részéről azzal érvel, hogy az utaskísérek a Hisztadrut és a munkásbizottság hozzájárulása nélkül külön szervezetet létesítettek, míg az igazgatóság csak a munkásbizottságot ismeri el tárgyaló félként.

A figyelmeztető sztrájk miatt az EL-AL zürichi és brüsszeli járatának gépei reggel 8 óra helyett egyórás késéssel szálltak fel a repülőtérre.

Togo a legújabb afrikai állam

Lome (Reuter). Togo, a Gónai szomszédos francia protektorátus, amely az első világháború végéig német gyarmat volt, éjfélkor független állammá lett a francia birodalmi szövetség keretében. Az egymillió 200 ezer lakosú ország, amely Gána és Dahomey közé van beékelve, 70 évig állt gyarmati uralom alatt. Több mint 100 ország, közöttük Izrael is képviselve van az öt napja folyó ünnepségeken, amelyek éjfél után egy perccel érték el csúcspontjukat, amikor Sylvanos Olympio miniszterelnök hivatalosan kihirdette az új köztársaság függetlenségét. Száz ágyúüvös kíséretében húzták fel Lomében a francia helytartó eddigi palotájára Togo új lobogóját.

Mogadisu (IFP). — Július elsejével újabb köztársasággal gyarapodik az önálló afrikai államok száma. Az UNO felügyelete alatt álló egykori Olasz Szomália és a Brit Szomália protektorátus megbízottainak tanácsa, amely Mogadisuban, Olasz Szomália fővárosában ült össze, elhatározta, hogy a két terület július elsejével, amikor elnyeri önállóságát, egységes köztársasággá tömörül. A határozat szerint az UNO szakértőinek segítségével egységes, demokratikus, parlamentáris uralom alá helyezik a két területet, a két tartományi parlamentből megalakul az alkotmányozó nemzetgyűlés, amely megválasztja a köztársaság elnökét. Ezután megalakul a közös központi kormány, a két tartomány vezető pártjainak minisztereiből. — A Szomáli köztársaság fővárosa Mogadisu lesz.

Arra a kérdésre, hogy nézetek szerint szükséges-e végrehajtani az UNO-határozatot az arab menekültek visszatelepítéséről és kártalanításáról, Truman igennel válaszolt. A további kérdésekre azonban: hogyan gondolja a megvalósítást, ezt mondotta: „Damned if I know” (Átkozott legyek, ha tudom).

Megalakult a kézilabda válogatott keret

Jom Háacmáutkor a rá-mát-gáni városi stadionban a Makkábi és Hápoél válogatott labdarugó csapatok játszanak egymással, Ennek az érdekes meccsnek az elő-mérkőzése ezúttal kézilabda mérkőzés lesz, amelyben a déli és középerület válogatott csapatai játszanak egymással. A kézilabdaszövetség a mérkőzés előkészítése kapcsán megalakította mind a déli, mind a középerület válogatott keretét, amelyekből a két csapat 11 válogatott játékosát fogják a tervezett mérkőzésre kijelölni. A két válogatott keret speciális tréningeket tart. A déli válogatott játékosokat a telavivi, rá-mát-gáni és petáchtikvai csapatok, a középerületét a rechovoti és risoni egyesületek szolgáltatják.

Izraeli céllövők Svájcban és Romániában

A céllövők olimpiai keretének öttagú csapata május elején Svájcba utazik, ahol nemzetközi versenyen vesznek részt. Onnan Romániába folytatják útjukat és az Európa-bajnokságban fognak indulni. Svájc a céllövésport egyik legerősebb bástyája és az ottani nemzetközi verseny megfelelő zsűri-mérmétekül szolgál majd az izraeli céllövők jelenlegi felkészültsége és tudása szempontjából. A Romániában lebonyolításra kerülő Európa-bajnokságban a céllövésport további legjobbjai, oroszok, németek, magyarok, svédok, románok ellen lesz alkalma az izraeli csapatnak felvenni a küzdelmet.

All a harc a „gölkirály” címért

A Nemzeti bajnokságban a „gölkirály” címért kiéleződött a küzdelem. Mencsel szombaton 4 gólt lőtt, Z. Racabi kettőt és így mindkettő jelentős lépést tettek előre a göllövők sorrendjében. Az élen jelenleg a helyzet a következő: R. Lévi (Makkábi T.-A.) 15 góllal vezet, mögötte Glázer (Makkábi T.-A.) és Sztelmák (Hápoél P.-T.) 13, Mencsel (Makkábi Haifa) és Z. Racabi (Hápoél P.-T.) 12, Ginzburg (Hápoél Haifa) 11, Hoziasz (Makkábi Natanja) és S. Lévi (Hápoél Haifa) 10 góllal következnek.

Holnap indul a Davis-kupa küzdelem

Három délamerikai tenisz-játékos képviseli Csile fehérsportját Izraelben a Davis-kupa verseny keretében. Louis Ayala, az éjjátékosok, egyike azoknak, akiket a klasszikus versenyek résztvevői között is mindig szívesen látnak a rendezők, mert nagyszerű stílusa, kiforrott tudása mindig nagy vonzóróert gyakorol a teniszsport nézőire és szereplése minden versenynek hatásos propagandája. Társai: Francesco Rodriguez és Ernesto Aguirra, ugyancsak haladó képességű versenyzők, akik nem érik ugyan el Ayala színvonalát, azonban alapos tudásukkal kétségtelenül számolni kell.

Az izraeli csapat ezúttal is a két bevált és érdemes éjjátékosból alakul. — Davídan és Avidan ma még biztosan tartják vezető pozíciójukat az izraeli tenisz-sportban és évek sora óta bajnoki versenyek döntőjében ez a két játékos szerepel, váltakozó eredménnyel. A két hét előtt lezajlott pézsáchi versenyben mindketten jó játékkal igazolták megfelelő felkészültségüket és bizonyára hasonló kvalitásokat fognak felmutatni a csilei versenyzők elleni mérkőzésükön is. Győzelem nem számíthatunk reális mérlegeléssel, de színvonalas küzdelemre, szép játékra mindenesetre jó alkalma nyílik ezúttal is az izraeli teniszszóknak.

A versenyt Rámát-Gánban rendezik, a tenisz-stadionban.

Bencion Witler Sifra Lerer

Natanja, ápr. 27., szerda Eszter, 9.15

A BÖLCS NÁCHUM

VARSÓI CIRKUSZ

Kikár Máiché Jiszráél naponta délután 4 órakor és este 8.30-kor Pénteken d. u. 3 órakor. Szombaton 2 előadás 6.30 és 9.30-kor

PICCOLI olasz bábszínház

Haifa, Tamar-terem Szerda délután 4 és este 8.30-kor Csütörtök d. u. 4 és 8.30-kor utolsó előadások

GAT-mozi TEL-AVIV

Főszerepben: Danielle Darrieux MARIE OCTOBRE Mindenki gyanus! Ki a bűnös?

Peér mozi Tel-Aviv

Kálmán Imre: MARICA GRÓFNŐ című, humorral és magyar népdalokkal teli, csodás operettje. Egy előadás, d. u. 3.30-kor.

T. A. ARMON DAVID MOZI

„Die Halbarte” az 1959-es cannesi filmfesztivál díjat nyert színes film. Főszerepben: ROMY SCHNEIDER

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MŰSORA:

ELŐADÁSOK KEZDETE: 3.30, 7.15 és 9.15 órakor ALLENBY: Az istennő ARMON DAVID: Die Halbarte CAFON: Tigris-öböl CHEN: Salamon és Sába királynője GAT: Marie Octobra EDEN: Mai lányok ESZTER: A meztelen Maya MAXIM: Egy szeres sziv MUGDALOR: Feltámaszás MUGRABI: Hirtelen, a múlt nyáron OPHIR: Pillow talk ORION: Ifjú philadelphiaiak PEER: Tókió este SÉROT: Fehér éjszakák TAMAR: Sose szeres idegent TEL-AVIV: Süllyeszték el a Bismarckot TCHOLET: La Nuit s'acheve YARON: A titkok háza ZAMIR: Egy ember sorsa

Kenyérhiány fenyeget a Függetlenségi Napon

A sütőde tulajdonosok szervezetének szövivője tegnap közölte, hogy amennyiben a sütőmunkások nem változtatják meg határozatukat, hogy május elsején reggel nyolc órakor beszüntetik a munkát, kenyérhiánytól tarthatunk a Függetlenségi Napon.

Mint hogy a Függetlenségi Nap ebben az évben május 2-án lesz, a pékek külön engedélyt kapnak a munkaiügyi minisztériumtól, hogy szombat éjjel dolgozhassanak. Míg azonban a péküzemek azt követelik, hogy a munkát legalább vasárnap déli 2 óráig folytassák, a munkások úgy határoztak, hogy csak reggel nyolcig dolgoznak. A telavivi pékszervezet sürgős figyelemzítéssel fordult a munkástanács titkárához és az élelmezési felügyelőséghez, hogy amennyiben nem változtatják meg a munkások határozatát, nem lesz elég kenyér az ünnepre.

HABIMA H

Tel Aviv, ápr. 27., szerda VANJA BACSI Beér-Séva, ápr. 27., szerda 7 és 9.15 A 12 ESKÜDT

IZRAÉLI OPERA

Szerda, ápr. 27., este 8.30 LA PERICHOLE

Lichtenberg és Lipman közli „Jose Kalb” utolsó előadását: Tel Aviv, ápr. 30., szombat Ohel Sém, 8.30

BENCION WITLER SIFRA LERER

Natanja, ápr. 27., szerda Eszter, 9.15

A BÖLCS NÁCHUM

VARSÓI CIRKUSZ

Kikár Máiché Jiszráél naponta délután 4 órakor és este 8.30-kor Pénteken d. u. 3 órakor. Szombaton 2 előadás 6.30 és 9.30-kor

PICCOLI olasz bábszínház

Haifa, Tamar-terem Szerda délután 4 és este 8.30-kor Csütörtök d. u. 4 és 8.30-kor utolsó előadások

GAT-mozi TEL-AVIV

Főszerepben: Danielle Darrieux MARIE OCTOBRE Mindenki gyanus! Ki a bűnös?

Peér mozi Tel-Aviv

Kálmán Imre: MARICA GRÓFNŐ című, humorral és magyar népdalokkal teli, csodás operettje. Egy előadás, d. u. 3.30-kor.

T. A. ARMON DAVID MOZI

„Die Halbarte” az 1959-es cannesi filmfesztivál díjat nyert színes film. Főszerepben: ROMY SCHNEIDER

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MŰSORA:

ELŐADÁSOK KEZDETE: 3.30, 7.15 és 9.15 órakor ALLENBY: Az istennő ARMON DAVID: Die Halbarte CAFON: Tigris-öböl CHEN: Salamon és Sába királynője GAT: Marie Octobra EDEN: Mai lányok ESZTER: A meztelen Maya MAXIM: Egy szeres sziv MUGDALOR: Feltámaszás MUGRABI: Hirtelen, a múlt nyáron OPHIR: Pillow talk ORION: Ifjú philadelphiaiak PEER: Tókió este SÉROT: Fehér éjszakák TAMAR: Sose szeres idegent TEL-AVIV: Süllyeszték el a Bismarckot TCHOLET: La Nuit s'acheve YARON: A titkok háza ZAMIR: Egy ember sorsa

1960 IV 27 Új Kelet 7

Rádió

Az izraeli rádió magyar műsora 19.45 órakor a 33.3 m-es rövidhullámon, 21.45-kor a 460, 422.5 (Jeruzsálem), 299 (Haifa) középhullámhosszon hallható.

6: Műs. tova, 6.05: rövid hírek, 6.10: zenélő óra, 6.58: műsor-ismertetés, 7: hírek, 7.17: hanglemaradás és izraeli dalok, 11: Donizetti: „Don Pasquale” — nyitány, Dietersdorf: Verseny-Szimfonia D-dúr, brácsa és klarinett-szólvál, Rossini: Szonáta No. 5, Haendel: Szvit, Mendelssohn: Scherzo a „Szentivánéji Álomból”, 12: aszonnyóvált, 12.30: kis hangverseny, 13: hanglemaradás, 13.30: hírek, 13.45: „Hová menjünk este”? 17: rövid hírek, 17.05: Meyerbeer: „A hűbenótták” — nyitány, Mozart: Divertimento, F-dúr, Stamtitz: Szimfonia, Esz-dúr, Chopin: Valse, esz-moll, 17.45: a héber nyelv rovata, 18: ifjúsági műsor, 18.30: Metulátó — Eljárási népdalok, 18.40: Larson: Klarinettverseny, zenekari kísérettel, 18.55: „Virág és gyümölcs”, 19: hírek, 19.20: keleti népdalok kiválasztás, 20.15: Chopin dalait Aliza Levandovska — mezzoszoprán — énekli, 20.20: Mozart: Trüé, E-dúr, Bocherini: Quintett, Esz-dúr, 21: hírek, 21.30: Smuel Rosen találós kérdései, 22.30: tánccok és dalok, 23: hírszefoglalás.

Párhuzamos műsorok: reklámok és hírtételek

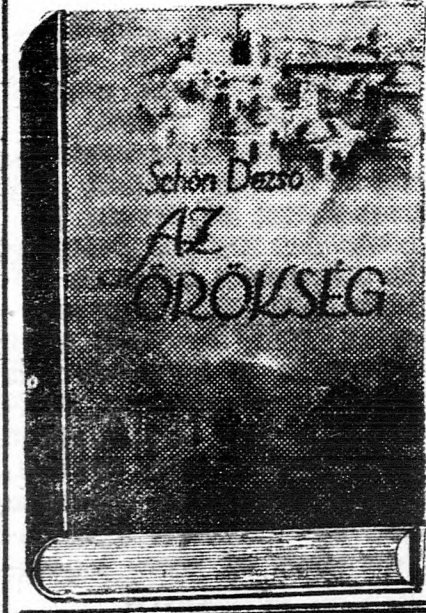
17: Hírek, 17.05: hanglemaradás, 17.40: Jaffa Járkoni az Alalon együttesével énekel, 18.39: „Kávé és Szimfonia”, nevezőóra, Cháná Meronnal, 18.45: népdalok.

A háziasszonyok műsora

18.02: Kiváncsalmazok, 19.10: Kedvelt melódiák, 19.40: Katonal dalok, 20.15: „Dob és trombita” — Ratonazene, 20.30: új hanglemaradások, 21.15: Bochnerini: Párhuzamos nyitány, Bochnerini: Csellóverseny, Cézár Frank: Szimfonia 8-moll.

Szervezőbizottságunk Tel-Aviv 19-24 6-41g

Dr. Köhlberg, Alonka 23. tel. 23-335, Ben Jankin 149, tel. 23-535, Jehuda Fátó 91, tel. 65-159, Moskovitz, King George 25, tel. 62-650, Lurie, Jaffa, 84r, Jeruzsálem 72, tel. 82-993 (23 óráig).

SZEREZZEN ÖRÖMÖT külföldön élő rokonának küldje el neki SCHÖN DEZSŐ:

AZ ÖRÖKSÉG

CIMŰ novelláskötetét

A 300 oldalas kötet az író 25 reprezentatív elbeszélést tartalmazza. Ara 5.—font. Kaptható és megrendelhető az Új Kelet kiadóhivatalában, Tel-Aviv, Hánegev 11, valamint a lap összes bizományosainál.

